

**PESISKOULULAISTEN VANHEMPIEN KOKEMUKSET JA ODOTUKSET
PESISKOULULTA**

Peltonen Mika

Ranta Tapio

Liikuntapedagogiikan

pro gradu -tutkielma

Kevät 1998

Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Peltonen Mika & Ranta Tapio. Pesiskoululaisten vanhempien kokemukset ja odotukset pesiskoululta. Jyväskylän yliopisto. Liikuntapedagogiikan pro gradu -tutkielma, 1998, 48 s.

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää pesiskoululaisten vanhempien kokemuksia ja odotuksia pesiskoululta Jyväskylässä ja Kankaanpäässä.

Tutkimuksessa selvitettiin vanhempien kokemuksia pesiskoulusta. Lisäksi tutkittiin, vaikuttaako vanhempien sukupuoli, siviilisääty, koulutus ja työtilanne odotuksiin ja kokemuksiin pesiskoululta? Vanhemmilta kysyttiin myös heidän motiivejaan lähettää lapsi pesiskouluun. Edellisten ongelmien lisäksi selvitettiin paikkakuntien välisiä eroja sekä vanhempien toiveita ja lasten mielipiteitä pesiskoulusta.

Tutkimus suoritettiin Jyväskylän Kirin ja Kankaanpään Mailan pesiskouluissa kesällä 1997. Kyselylomakkeet jaettiin Jyväskylässä pesiskoulun ohjaajille, jotka toimittivat ne lasten vanhemmille. Kankaanpäässä kyselylomakkeet jaettiin vanhemmille postitse. Lomakkeita palautettiin 89 kappaletta (vastaajista 76% naisia ja 24% miehiä). Tärkein syy lähettää lapsi pesiskouluun oli lapsen oma halu. Pesiskoulun ohjaajien ammattitaito oli vanhempien sekä lasten mielestä hyvä. Ohjelman monipuolisuutta ja sisältöä pidettiin hyvänä sekä lajivalintoja tyydyttävänä. Pesiskoulun hintaa ja oheispalvelujen määrää pidettiin sopivina. Parhaana pesiskoulun ajankohdaksi pidettiin touko-kesäkuuta, kesäkuuta ja kesä-heinäkuuta. Puolet vastanneista halusi kilpailutoimintaa pesiskouluun. Naiset suhtautuivat miehiä myönteisemmin kilpailutoimintaan sekä siihen, että parhaat pesiskoululaiset ohjattaisiin seurajoukkueisiin. Jyväskyläläiset pitivät kilpailutoimintaa tärkeämpänä kuin Kankaanpääläiset. Harjoituskertojen määrää pesiskoulujen aikana pidettiin sopivana. Kolmannes vanhemmista toivoi itselleen pesiskouluun liittyvää oheistoimintaa. Eniten toivottiin lasten ja vanhempien yhteisiä harjoitusvuoroja ja informatiivisia tilaisuuksia. Vanhempien mielestä pesiskoulun kasvatustavoitteista tärkeimpiä oli ryhmässätoimiminen, sääntöjen noudattaminen ja vastuuntunnon oppiminen. Vanhemmista akateemisesti koulutetut keskustelevat lastensa kanssa eniten pesiskoulusta. Miehet huolehtivat naisia enemmän lapsensa kuljetuksesta pesiskouluun. Vanhemmat eivät seuraa pesiskoulun harjoituksia kovinkaan aktiivisesti eivätkä osallistu seuran järjestämiin tilaisuuksiin. Miehet pitivät myös pesiskoulun kasvatustoiminnan merkitystä tärkeämpänä kuin naiset. Eniten informaatiota pesiskouluista saatiin kouluista ja paikallislehdistä. Kysyttäessä lisätoiveita vanhemmat kertoivat, että harjoittelun tulisi olla tavoitteellisempaa ja ajallisesti pidempikestoista. Lasten mielestä mukavin asia pesiskoulussa oli pelaaminen.

Tämä tutkimus on tehty yhteistyössä Suomen pesäpalloliiton, Jyväskylän Kirin ja Kankaanpään Mailan kanssa.

Avainsanat: pesäpallo, pesiskoulu, vanhemmat, kokemukset, odotukset, motiivit

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

1 JOHDANTO

2 LASTEN JA NUORTEN VALMENNUSTAPAHTUMA.....	1
2.1 Pesäpallovalmennus 6 -12 - vuotiaille.....	2
3 PESÄPALLON JA PESISKOULUN KEHITYS.....	4
3.1 Pesäpallon kehitys lajina.....	4
3.2 Junioritoiminnan kehitys.....	6
3.3 Pesiskoulun ja pesiskoululaisen määritelmä.....	6
3.4 Pesiskoulutapahtuman tavoitteita ja periaatteita.....	7
3.5 Pesiskoulujen kehitys niiden alkuvaiheista tähän päivään	7
4 8-13-VUOTIAAN LAPSEN KEHITYKSESTÄ.....	9
4.1 Psyykkis-sosiaalinen kehitys.....	9
4.2 Motorinen kehitys.....	10
4.3 Liikunta kasvattajan välineenä.....	14
5 ODOTUKSET LASTEN LIIKUNTAKÄYTTÄYTYMISELTÄ.....	16
5.1 Vanhempien oma liikuntatausta.....	17
5.2 Sosio-ekonominen tausta.....	18
5.3 Vanhempien odotukset lastensa liikunnalta.....	19
6 TUTKIMUSMENETELMÄT.....	22
6.1 Tutkimusongelmat.....	22
6.2 Tutkimuksen kohderyhmä ja aineiston keruu.....	22
6.3 Tutkimuksen luotettavuustarkastelua.....	23
6.3.1 Validiteetti.....	23
6.4 Analyysitavat.....	23

7 TULOKSET.....	24
7.1 Tutkimusjoukon kuvailu.....	24
7.2 Lapsen pesiskouluun lähettämisen syitä.....	24
7.3 Pesiskoulun ohjaajien ammattitaito.....	25
7.4 Pesiskoulun sisältö, monipuolisuus ja lajivalinnat.....	26
7.5 Pesiskoulun oheispalvelut.....	28
7.6 Pesiskoulun ajankohta.....	28
7.7 Pesiskoulun hinta.....	29
7.8 Pesiskoulun kilpailutoiminta.....	29
7.9 Parhaat pesiskoululaiset seurajoukkueisiin?.....	30
7.10 Pesiskoulun harjoitusmäärät.....	30
7.11 Vanhempien oheistoiminta.....	30
7.12 Pesiskoulun kasvatustavoitteet.....	31
7.13 Vanhempien kokemuksia ja mielipiteitä pesiskoulusta.....	31
7.14 Informaatio pesiskoulusta.....	34
7.15 Vanhempien toiveet pesiskoululta.....	35
7.16 Lapsen mielipide pesiskoulusta.....	35
8 POHDINTA.....	36

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Pesäpallo on ollut julkisuudessa entistä enemmän. Pesäpallon katsojamäärät kilpailevat jalkapallon katsojamäärien kanssa siitä, kumpi laji on suomalaisen kesän ykköspalloilulaji. Samalla kun esillä on Kaisaniemen Tiikerit, heidän velkansa ja Kallion lautaskammo, unohdetaan helposti joukkueurheilun perusta, juniorit. Aikuisten pesäpalloa on tutkittu hieman, mutta junioripesäpalloa ja pesiskouluja ei juuri lainkaan. Tässä tutkielmas-
sa tulemme perehtymään juuri pesiskoulun kehittämiseen.

Lähtölaukauksen pro gradu-tutkielmaamme saimme vuoden 1995 syksyllä, jolloin olimme palaverissa Suomen pesäpalloliiton edustajien kanssa. Pertti Pohjola ja Esa Honkalehto esittivät joukon heitä kiinnostavia tutkimusaiheita. Meitä kiinnosti tutkimus, joka käsitteli pesiskoululaisten vanhempia, heidän kokemuksiaan ja odotuksiaan pesiskoululta. Aiheesta ei ole tehty aikaisempia tutkimuksia.

Tutkimus suoritettiin kesällä 1997 Jyväskylän Kirin ja Kankaanpään Mailan pesiskouluissa. Tutkimusmenetelmänä käytettiin kyselytutkimusta. Kyse-
lyn tekemisessä meitä avusti Keski-Suomen Pesis ry:n toiminnanjohtaja Jouni Vatanen. Vastaavanlainen tutkimus tehtiin Hämeenlinnan Paukun pesiskoulussa kesällä 1996. Jatkossa tutkimusten tuloksia voidaan vertail-
la keskenään ja siten kehittää pesiskoulutuotetta entisestään.

2 LASTEN JA NUORTEN VALMENNUSTAPAHTUMA

Lapset ja nuoret alkavat osallistua organisoituun urheiluun nykyään varsin varhain, ennen yhdeksättä ikävuotta. Osallistujien määrä saattaa lisääntyä vielä yhdeksän ja kahdentoista ikävuoden välillä. Yhdeksänvuotiaista tytöistä joka kuudes ja pojista lähes joka kolmas ilmoitti osallistuvansa urheiluseuran harjoitukseen säännöllisesti vähintään kerran viikossa (Telama, Silvennoinen, Laakso, & Kannas 1989, 34).

Organisoidussa urheilussa on tärkeää, että lapset viihtyvät ja luottavat ohjaajaan. Luomalla ryhmään myönteinen ja kannustava ilmapiiri, taataan parhaat edellytykset lapsen oppimiselle ja kasvamiselle. Lasten tulee viihtyä ja tuntea olonsa turvalliseksi, voidakseen kokea aitoa liikunnan ja yhdessäolon riemua (Mälkki & Petersen 1993, 13). Lapsiurheilussa menestymisen pakko ei tuota liikoja paineita lapsen psyykelle jos vanhempien, valmentajien ja opettajien tuki on aitoa, kannustus rakentavaa ja empaattista. Tähän päästään parhaiten silloin, kun kaikilla osapuolilla on yhtenevä näkemys lapsiurheilusta ja sen merkityksestä (Mero, Vuorimaa & Häkkinen 1990, 16).

Nuorella urheilijallakin tulee olla palava innostus ja tahto harjoitella. Harjoittelun laatu ja teho säilyvät korkeina niin kauan nuori säilyttää innostuksen harjoitteluun ja uskon kehitykseensä. Innostuksen tulee lähteä nuoresta itsestään. Vanhempiansa tai valmentajansa tarpeita tyydyttävät nuoret kadottavat helposti oman innostuksensa. Valmentajan tehtävänä on tukea ja kannustaa nuorta urheilijaa (Kantola 1989, 123).

Kasvattajan tulee toimia lapsen ehdoilla niin, että lapsella on innostunut ja hyvä olo. Tähän päästään monipuolisella harjoittelulla ja positiivisilla kokemuksilla. Urheilulahjakkuudet pyritään löytämään keskimäärin 10-12-ikävuoden paikkeilla, jolloin lajitaitojen merkitys valinnassa on tärkeää. Valitun urheilulajin tekniikka tulisi viimeistellä 13-14-ikävuoteen mennessä, minkä jälkeen pääpaino harjoittelussa kohdistuu monissa lajeissa fyysisen kunnon (voima, nopeus, kestä-

vyys) harjoitteluun ja saavutetun tekniikan viimeistelyyn ja vakiinnuttamiseen (Mero ym. 1990, 69).

2.1 Pesäpallovalmennus 6 -12 - vuotiaille

Valmentajan tai ohjaajan suurimpia ongelmia on laatia harjoitusohjelmia ja harjoituksia, jotka vastaavat harjoitettavan ryhmän ja sen yksilöiden kehitystasoa. Erittäin tärkeää on tuntea lajin asettamat vaatimukset ja ne huomioiden pyrkiä painottamaan harjoittelua oman joukkueen tai ryhmän taidon, taktiikan tai fyysisen kunnon osa-alueella. Pesäpallon lajiansalyysi voidaan esittää seuraavasti: (Taulukko 1)

Taulukko 1 Pesäpallon lajiansalyysi (Mero ym. 1990, 380-381)

Taidon osatekijät	%
taito	40
taktiikka/ peliäly	30
nopeus	15
voima	10
kestävyys	5

Ensimmäinen motorinen herkkyyskausi ajoittuu 6- 8 -vuoden ikään. Siksi on tärkeää, että lapsi oppii suuren määrän liikemalleja, jotka parantavat lapsen koordinaatiivisia valmiuksia ja täten helpottavat myöhemmin tapahtuvaa taitojen oppimista. Taitojen opettamisessa on syytä rajoittaa perussuoritusten (peruslyönti, vaakamailanäpätys, varsilyönti, heitto ja kiinniotto) hiomiseen. Taktisesti lapsi kehittyy parhaiten pelaamalla ja pelejä seuraamalla (Mero ym. 1990, 382).

Ikävuodet 9 - 12 ovat pesäpallon tekniikan oppimisen kannalta merkittävintä aikaa. Lapsi oppii uusia taitoja ja liikesuorituksia helpommin ja nopeammin kuin missään muussa kehitysvaiheessa. Taitojen opettamisessa on kiinnitettävä huomiota perussuoritusten vakiinnuttamiseen. Samalla pyritään opettamaan ns. pelilyöntejä (raja- ja ohituslyönnit, kierrenäpit). Taktiikan opettamisessa on tärkeintä pelaaminen , mutta on muistettava, että peliä ei opeteta liian suppeassa muodossa. Tämä tarkoittaa sitä, ettei pelaajille anneta mitään rooleja sisä- eikä ulkopeliin. Mitä enemmän lapsi saa kokemusta eri pelipaikoista, sitä täydellisempi kuva hänelle muodostuu pelistä (Mero ym. 1990, 382-383).

3 PESÄPALLON JA PESISKOULUN KEHITYS

3.1 Pesäpallon kehitys lajina

Suomessa on pelattu pesäpalloa vuodesta 1922 lähtien. Lajin juuret ulottuvat vielä kauemmas menneisyyteen aina satoja vuosia taaksepäin. Jotta ymmärtäisimme pelin luonteen paremmin on tarpeellista perehtyä sen historiaan ja kehittymiseen (Laitinen 1983, 15).

Pallopelit jaettiin 1800-luvun alussa tärkeimpien ominaisuuksiensa perusteella lyöntipeleihin ja polttopeleihin. Nämä taas jaettiin useihin alaryhmiin. Lyöntipeleissä lyöminen oli tärkein ja hallitsevin osa. Polttopeleissä yritettiin polttaa vastustaja ja välttää poltetuksi tulemistä. Yleisin polttopeli oli polttopallo, polttosilla olo, piiripoltoksi tai poltinpalloksi kutsuttu peli, johon sai osallistua rajaton määrä pelaajia. Maahan piirrettiin ympyrä, jonka sisään pelaajat polttajaa luukuunottamatta jäivät. Polttaja heitti ympyrän ulkopuolelta palloa, ja jos heitto osui ympyrässä olijaa, tämä joutui polttajan kumppaniksi. Lyöntipeleistä voidaan mainita nelimaali, jota pelattiin neliönmuotoisella kentällä. Neliön jokaisessa nurkassa oli merkitty ”maali”. Pelissä oli kaksi tasavahvaa joukkuetta, joista toinen asettui lyömään ja toinen kiinniottajaksi. Lyönnit suoritetaan yhden neliöiden sivun keskeltä lukkarin pystysyötöstä. Sisäpelaajat juoksevat lyöntien turvin neliön kulmissa olevien maalien kautta takaisin lyöntipäätyyn (Laitinen 1983, 16-28).

Pesäpallon historia on hyvä esimerkki tietoisesta pyrkimyksestä kehittää vanhasta kansanpelistä moderni, aikaan, tilaan ja yleisiin sääntöihin sidottu peli. Pesäpallon kehittymisen kannalta tärkein vaihe oli kuningaspallo (Kärkkäinen 1992, 162-163). Kuningaspallossa lyötiin kotimaalista ja koetettiin juosta ulkomaaliin ja takaisin tulematta poltetuksi. Juoksijat piti polttaa maalien välillä, sillä piiri ja ulkomaali antoivat heille turvan. Juoksijat paloivat, jos ulkopelaaja osui häneen heittämällä palloa (Laitinen 1983, 52-63). Todennäköistä on, että kuningaspallo ja muut pallonlyöntipelit olisivat hävinneet, ellei Tahko Pihkala olisi järjestelmällisesti alkanut kehittää peliä vuosisadan alussa. Hän oli nähnyt

opintomatallaan Yhdysvalloissa pelattavan paikallista baseballia. Peli näytti hänen mielestään seisovalta ja yksitoikkoiselta. Tahkon ajatuksena oli kehittää Suomessa pelatuista kuningaspallosta ja pitkäpallosta peli, joka olisi tarpeeksi leikkimielinen, mutta fyysisesti ja psyykkisesti kehittävä muun urheilun pohjaksi. Kuningaspalloa kokeiltiin Pihkalan ohjeiden mukaan muutaman vuoden ajan. Myöhemmin hän esitteli uuden pelin, pitkäpallon, jossa oli tarkemmat säännöt (Kärkkäinen 1992, 162-163). Pitkäpallossa muutettiin kentän muotoa ja kenttään lisättiin pesä, jonne lyöjän tuli ehtiä ennen palloa. Pesä antoi turvan vain yhdelle pelaajalle, kun taas ulkomaali useammalle (Laitinen 1983, 62-63).

Pihkalan mielestä peliä piti kuitenkin viedä lähemmäksi baseballia, jossa on tarkat säännöt ja joka on kilpailullista. Tätä uutta peliä, jota kutsuttiin pesäpalloksi, alettiin pelata pitkäpallon ohella. Viralliset säännöt julkaistiin 1922. Tätä vuotta pidetään pesäpallon syntyvuotena (Kärkkäinen 1992, 162-163). Pesäpallossa käytettiin ns. kahden pesän kenttää. Juoksutaival eteni kotipiiristä pesälle, siitä ulkopesälle, sieltä kotiin. Myöhemmin kenttään liitettiin kolmas pesä. Näin syntyi lopullinen pesäpallopele, joskin kenttää ja sääntöjä ollaan uudistettu vuosien aikana useasti (Laitinen 1983, 61).

Monilla paikkakunnilla uusi peli opittiin koulujen liikuntatunneilla. Kouluilla oli poikkeuksellisen hyvät edellytykset lajin levittämiseen, sillä niillä oli yleensä tarvittavat välineet, sopiva kenttä ja riittävästi pelaajia. Lisäksi 1920-luvulla pelin merkittävämmäksi levittäjäksi tuli suojeluskuntajärjestö Tahko Pihkalan johdolla, jonka ansiosta peli levisi kaikkialle Suomeen (Laitinen 1983, 52-62).

3.2 Junioritoiminnan kehitys

Pesäpalloseurojen -ja järjestöjen juniorityö jäi ennen sotia vähäiseksi. Sodan jälkeen urheilujärjestöt aloittivat panostamisen junioritoimintaan, sillä sodissa parhaat vuotensa menettäneen polven tilalle tuli kasvattaa uusi, urheileva sukupolvi. Juniorityössä oli kolme tasoa: kouluttajakoulutus, pelitaitojen koulutus ja nuorten kilpasarjat. Pesäpalloliitto ja eri pesäpallojaostot käynnistivät 1950-luvulla pesäpalloleirit, joista muodostui myöhemmin yksi pesäpallon juniorikoulutuksen valtaväylistä. Viikon mittaisen leirin aikana ratkaistiin epäviralliset Suomen mestaruudet. Leirin tarkoitus ei ollut paremmakseen selvittäminen, vaan opettaa junioreille tekniikkaa, taktiikkaa ja taitoharjoittelua. Myöhemmin 1960-1970-luvuilla nuoremmat ikäluokat otettiin mukaan juniorikoulutukseen. Pesäpalloliitto käynnisti sekä tytöille että pojille juniorisarjoja. Myös leiritoiminta sai uusia ulottuvuuksia. Pesäpalloliitto järjesti suurleirit, joiden aikana eri ikäluokat ratkoivat keskenään Suomen mestaruudet. A-, B- ja C-juniorit ratkaisivat mestaruutensa valtakunnallisissa sarjoissa (Laitinen 1983, 214-218).

3.3 Pesiskoulun ja pesiskoululaisen määritelmä

Pesiskoulun tarkoitus on antaa lapsille koulun ja kodin lisäksi kasvatus- ja kehitysmahdollisuuksia urheiluseurojen avustuksella. Seuratoiminnassa pyritään luomaan vankka perusta lapsen myöhemmälle kehitykselle niin liikunnallisten kuin asenteellisten arvojen osalta. Liittymällä seurojen pesiskouluihin voivat nuoret löytää itselleen kehittävän ja mieluisan vapaa-ajan viettomuodon (Pesiskouluttajat 19, 4).

Pesiskoulun koulutustavoitteet ovat jaettu neljään osa-alueeseen: yleis-, kasvatus-, taito- ja tietotavoitteisiin. Yleistavoitteisiin kuuluu lisätä nuorten pesäpallon harrastusta ja luodaan myönteinen asenne liikunnan harrastamista kohtaan. Lapsille on luotava hauskaa ja virkistävää toimintaa. Lisäksi pyrkimyksenä on kehittää lasten monipuolisia liikuntaominaisuuksia. Kasvatustavoitteisiin kuuluu selvittää ja opettaa sosiaalisuuden ja joukkuehengen merkitystä pesäpallossa. Suunnitellun ja johdetun toiminnan avulla edistetään sopeutumista yhteiskun-

nassa vallitseviin normeihin. Lisäksi annetaan tietoa terveellisten elämäntapojen vaikutusta urheilijan elämään. Taitotavoitteena on antaa perustaidot pesäpallon pelaamiseen. Tarkoituksena on myös harjaannuttaa nuorten koordinatiivisia kykyjä. Lisäksi kehitetään elimistöä ja kehoa sopuuhaiseksi myöhempiä liikunnallisia tavoitteita silmällä pitäen. Tietotavoitteena on antaa mahdollisimman hyvät valmiudet pesäpallon perussääntöjen omaksumiseen. Tavoitteena on myös oppia omaksumaan ja ymmärtämään pesäpallon keskeinen juoni ja perustaktiikka (Pesiskouluttajat 1989, 4-6).

Lisäksi pesiskoulut tarjoavat nuorille mahdollisuuden kehittää itseään liikunnallisesti, oppia terveellisiä elämäntapoja ja viettää aikaansa mielenkiintoisessa ympäristössä. Nuoret tapaavat vanhoja kavereita ja tutustuvat uusiin ihmisiin. Lisäksi nuoret saavat asiantuntevaa opastusta ja kilpailukokemusta peleistä muita seurajoukkueita vastaan (Pesiskouluttajat 1989, 4-6).

Pesiskoulusta voivat myös lasten vanhemmat löytää kiinnostavan harrastusvaihtoehdon. Urheiluseurojen pesisjaostoissa on jatkuvasti puutetta toiminnasta kiinnostuneista henkilöistä. Järjestämällä tilaisuuksia, joissa vanhemmat koulutetaan ohjaajan tehtäviin tai muihin seuratoiminnan kannalta tärkeisiin toimintoihin voi pesiskoulusta tulla koko perhettä yhdistävä harrastusmuoto. Pesiskoulu tähtää ensisijaisesti 7-13 vuotiaitten liikunnallisten taitojen kehittämiseen. Tämä aika on ns. oppimisen herkkyyksiaikaa eli oppiminen on nopeaa. On tärkeää, että pesäpalloseuroilla on tarjota nuorille mahdollisuus kehittää itseään asiantuntevan opastuksen myötä silloin, kun perusvalmiudet on luotava. Vaikka pesiskoulu tarjoaa nuorille monipuolista liikuntaopastusta, pääpaino, ainakin kesäisin, on pesäpallossa (Pesiskouluttajat 1989, 4-6).

3.4 Pesiskoulutapahtuman tavoitteita ja periaatteita

Opetuksen lähtötasona voidaan pitää ryhmän tai yksilön sen hetkistä taitotasona. Kun asioita opetetaan lasten taitotason mukaan, toiminta on innostavaa ja mielekästä sekä tuottaa nopeasti tuloksia. Harjoitusten tulee olla aluksi tarpeeksi helppoja. Aloittelijoille on tärkeää oppia osumaan palloon varmasti, ar-

vioimaan pallon lentorata ja pomppua maasta sekä heittämään tarkasti. Harjoitusten tulee olla vaihtelevia, yllätyksellisiä ja lapsenomaisia. Lisäksi tavoitteena on edetä johdonmukaisesti lajitaitojen opetuksessa. Taitotasolta edetään seuraavalle taitotasolle, kun edellisessä on saavutettu tietty varmuus ja pysyvyys. Usein leikinomaisien harjoitteiden sijasta tarjotaan aikuisilta kopioituja harjoitteita. Leikinomaisuutta käytetään vastakohtana suunnitelmalliselle, pitkäjännitteille valmentautumiselle ja harjoittelulle. On pyrittävä siihen, että pelaajille tulee mahdollisimman paljon toistoja. Asioiden omaksumiseen tulee antaa tarpeeksi aikaa. Parempi opetella yksi asia kunnolla kuin monta huonosti (Yhteispeli, 1994, 5-6).

3.5 Pesiskoulujen kehitys niiden alkuvaiheesta tähän päivään

Pesäpalloliitto lakkautti nuorten kylä- ja kortteliperinteen 1970-luvun alussa. Muutos kuvaa ajan paikallistoiminnan kriisiä. Menetykset korvattiin osaksi kehittämällä uusi paikallistoimintamuoto, pesäpallokoulut. Ensimmäiset seurojen järjestämät pesäpallokoulut pidettiin 1970-luvun alussa (Laitinen, 1983, 218). Pesäpallokoulut toimivat 1970-80-luvulla vaihtelevalla menestyksellä. Toiminta aloitettiin innokkaasti, muttei vielä riittävässä mittakaavassa. Tämän seurauksena 1990-luvulla pesäpallöväki perusti pesiskoulut, pesäpallokoulun jatkajaksi. Tarkoituksena oli luoda valtakunnallinen pesiskouluketju maakunnallisista pesiskouluketjuista, joita rakennettiin ja rakennetaan eri puolelle Suomea yhtäaikaan. Pesiskouluketjun perustaminen aloitettiin kevään 1994 aikana. Nykytilanne on muodostunut seuraavanlaiseksi: pesiskouluja on 173 kunnassa ja oppilaita on 14 500. Toimintaa järjesti 265 urheiluseuraa ja pesiskoulut työllistivät ohjajiksi 512 nuorta. Tulevaisuuden tavoitteena on vahvistaa pesiskoulun asemaa siten, että ketju ulottuu 400 paikkakunnalle. Pesiskouluketjun uusi kasvatustavoite on saada pesäpalloa harrastavat nuoret ja lapset tekemään itsenäisiä ja vastuullisia valintoja. Tulevaisuudessa pesiskoulujen rehtoreille annetaan lisää koulutusta. Mallikelpoiset pesiskoulut tule palkita ja huomioida. Lisäksi pesiskoulussa kaikki osallistujat saavat pelata. Kuten pesiskoulujen tavoitteissakin korostetaan, toiminnan on oltava sosiaalista. Kaikkien on viihdyttävä (Yhteispeli 1995, 1-4).

4 LAPSEN KEHITYS 8-13-VUOTIAANA

4.1 Psyykkis-sosiaalinen kehitys

Peruskouluikäisinä lapset ovat yleisesti iloisia, tasapainoisia, innokkaita ja vastuuntuntoisia. He tulevat toimeen uusissa tilanteissa ja ovat innokkaita oppimaan itsestään ja ympäristöstään. Useille astuminen koulutielle on ensimmäinen askel pois kotoa aikuisten maailmaan, ensimmäinen kerta, kun he ovatkin osa ryhmää eivätkä kaiken huomion keskipisteenä. Se on aikaa jolloin toisten huomioon ottaminen sekä oikeuksien ja velvollisuuksien kunnioittaminen opitaan ymmärtämään (Gallahue 1982, 130).

Erilaisille psykologisille motivaatioteorioille yhteistä on minän merkityksen, sen kokemisen ja suhteen ulkomaailmaan keskeisyys. Minäkäsitystä voidaan pitää tärkeänä käyttäytymisen selittäjänä, joka vaikuttaa siihen, miten yksilö tulkitsee kokemuksiaan. Persoonallisuudelle luonteenomaisena piirteenä nähdään tarve olla parempi ja päästä parempiin tuloksiin (Liukkonen 1996, 3).

”Ryhmään sopeutumisesta lapsi oppii jo leikki-iässä sisarusten ja päivähoitolaisten kanssa. Sosiaaliseen ryhmässäoloon kuuluu se, että pystyy kuuntelemaan toista, mutta myös se, että pystyy kertomaan oman mielipiteensä ja puolustamaan sitä. Lapsen tulisi kyetä myös kompromisseihin ja vuorojen jakamiseen” (Arajärvi 1989, 30).

Jean Piaget jakaa lapsuudesta nuoruuteen tapahtuvan psyykkis-sosiaalisen kehityksen kuuteen eri vaiheeseen, joista kolme viimeistä kuvailee käsittelemäämme ikäkautta. Kahdesta seitsemään ikävuoteen tapahtuvaa kehitystä hän kuvaa intuitiivisen ajattelun vaiheeksi, jolloin spontaanit, ihmisten väliset tunteet alkavat kehittyä. Konkreettisten operaatioiden vaihe on loogisen ajattelun alkuvaihe. Silloin ihmisten välisestä toiminnasta syntyvät moraaliset ja sosiaaliset tunteet (7 - 12-vuotta). Abstraktien operaatioiden vaiheessa yksilön persoonallisuus muovautuu, jolloin hän tunteittensa ja älynsä puolesta tulee osaksi aikuisten yhteiskuntaa (Piaget 1988, 60).

”Lapsen itseluottamukseen kuuluu omanarvontunne, kokemukset omasta selviytymisestä monissa lasta itseään koskevissa ratkaisuisissa ja tunne siitä, että on hyväksytty. Itseluottamusta ei kehitä vanhempien ylihuolehtivuus, vaan lapsen oma kokemus selviytymisestä. Lapsen saama tunnustus yrittämisestä, ei niinkään tuloksesta, innostaa lasta harjoittelemaan ja olemaan aktiivinen. Rohkaiseminen luo yrittämisen halua, mutta moittiminen tehdyistä virheistä sammuttaa innostuksen” (Arajärvi 1989, 33).

Lapsen psyykkis-sosiaalista kehitystä tukevia seikkoja ovat perusturvallisuuden turvaaminen, lapsen tunne olla hyväksytty, antamis-saamis- vuorovaikutuksen oppiminen, valtataistelun välttäminen, oma valinta- ja tahtomismahdollisuus ja niissä onnistuminen, uhmakohtausten epäonnistuminen, oman identiteetin, aikuiseen samaistuminen, tunteiden kokonaisuuden oppiminen, itseluottamuksen, itsetunnon ja omanarvontunnon tukeminen, itsenäistyminen sekä oikean ja väärän oppiminen (Arajärvi 1989, 34).

Seitsemän vuoden ikä, joka sattuu juuri kouluiän kynnykselle, merkitsee ratkaisevaa käännettä henkisessä kehityksessä. Uudet organisaatiomuodot ovat nähtävissä kaikissa psyykkisen elämän puolissa, niin älykkyyden kuin tunne-elämän kehityksessä, samaten sosiaalisissa suhteissa ja yksilöllisessä toiminnassa. Seitsenvuotias lapsi on kykenevä yhteistoimintaan ihmisten välisissä suhteissa, koska hänen oma käsityksensä asioista ei enää sekaannu toisten näkökantoihin, vaan lapsi osaa erottaa ne toisistaan ja yhdistää ne. Lasten toisilleen esittämät selitykset kehittyvät myös ajatustasolla, eivätkä enää vain toiminnan puitteissa. ”Itsekeskeinen” kieli häviää melkein kokonaan. Olennaista on myös se, että seitsenvuotias lapsi alkaa vapautua sosiaalisesta ja älyllisestä itsekeskeisyydestään ja kykenee uusiin yhdistelyihin, joilla on tärkeä merkitys älykkyyden ja tunne-elämän kannalta. Älykkyyden alueella on kysymys logiikan ensi rakenteista. Logiikka perustuu nimenomaan suhteisiin ja mahdollistaa eri näkemysten yhdistelyn (Piaget 1988, 62-63,65).

Moraalisten tunteiden uudet muodot johtuvat siten molemminpuolisesta kunnioituksesta, ja ne eroavat huomattavasti aikaisemmista, ulkoapäin tulleista tottelevaisuusmääräyksistä. Tärkeimpänä muutoksena voidaan mainita, että sääntöihin suhtautuminen muuttuu sekä lasten keskeisissä että aikuisen ja lapsen välisissä toiminnoissa (Piaget 1988, 81).

4.2 Motorinen kehitys

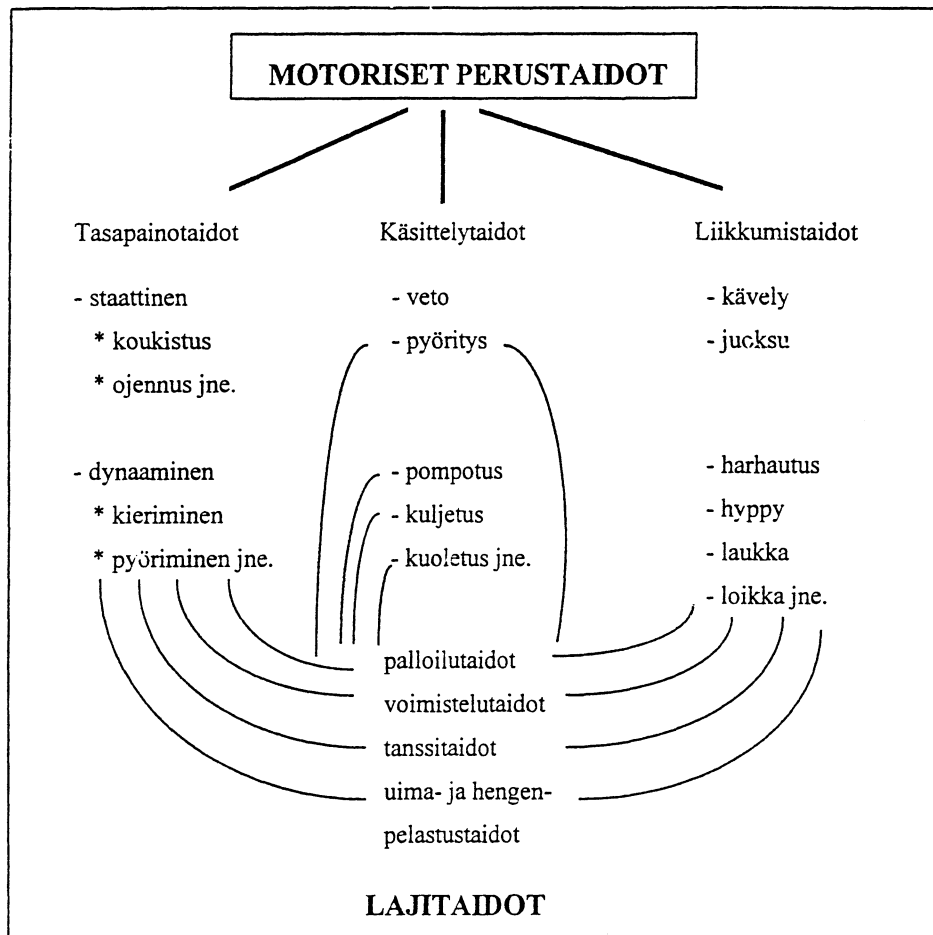
Motorinen kehitys tarkoittaa niitä progressiivisia muutoksia lapsen motorisissa toiminnoissa, jotka muodostuvat lapsen ja ympäristön välisestä vuorovaikutuksesta. Motorinen oppiminen edistää lapsen motorista kehitystä. Motorinen oppiminen perustuu vartalon ja sen osien säätely- ja ohjausjärjestelmien muutoksiin, joiden sisäisenä tuloksena on aivoihin muodostunut malli opittavasta suorituksesta ja ulkoisena tuloksena havainnoitavissa oleva hyvin järjestynyt kokonaisuus kyseisestä suorituksesta. Tällaisia suorituksen ulkoisia tunnusmerkkejä ovat tarkoituksenmukaisuus, tehokkuus ja tarkkuus (Numminen 1996, 11).

Lapsi vastaa ympäristöstä tuleviin ärsykkeisiin tietynlaisin liikkein. Nämä liikkeet ovat tahdosta riippumattomia automaattisia reaktioita l. refleksejä. Ne ovat hyvin järjestyneitä ja heijastavat hermoston aisti- ja liiketoimintojen yhdentymisen eri vaiheita. Toiset reaktioista toimivat jo ennen syntymää ja toiset ilmaantuvat syntymän jälkeen tietyssä järjestyksessä, joka heijastaa lapsen neuraalista kehitystä (Numminen 1996, 23).

Motorinen kehitys noudattaa hermostollista kehitystä. Ensin kehittyy motoriset perustaidot, joilla tarkoitetaan kahden tai useamman segmentin l. vartalon raa-jojen osien jäsentynyttä liikkeiden ryhmää. Jokaisen lapsen tulisi oppia suorittamaan motoriset perustaidot mahdollisimman oikein ja taloudellisesti pystyäkseen käyttämään niitä hyväkseen jokapäiväisissä toiminnoissa ja lajitaitojen, joilla tarkoitetaan kahden tai useamman perustaidon yhdistelmää, oppimisessa. Ne voivat toimia myös kognitiivisen ja sosio-emotionaalisen oppimisen välineinä. Motoristen perustaitojen perustana voidaan pitää tasapaino-, käsittely- ja-

liikkumistaitoa. Motoriset perustaidot luovat perustan lajitaitojen oppimiselle (Numminen 1995, 24). (Taulukko 2)

Taulukko 2. Lajitaidot muodostuvat motorisista perustaidoista ja niiden yhdistelmästä (Numminen 1995, 24).

Fyysisen kunnon terveydellisiä tekijöitä ovat lihasvoima ja -kestävyys, verenkierto- ja hengityselimistöön kestävyys, nivelten liikkuvuus sekä kehon rasvan määrä. Näiden kehittyminen auttaa lasta selviytymään jokapäiväisistä toiminnoista ilman väsymistä, samalla kun ne edistävät, tosin epäsuorasti, lapsen psyykkisen ja sosiaalisen minäkäsityksen kehitystä. Itse motoriseen suoritukseen vaikuttavia fyysisiä kuntotekijöitä ovat tasapaino, koordinaatio, ketteryys ja liikenopeus (Numminen 1995, 31).

Motoristen taitojen oppimisen kannalta on edullisinta lapsuudessa harjoitella mahdollisimman monipuolisesti myöskin kehon lateraalisuuteen nähden. Aivojen joustavuus ja uusien hermostollisten yhteyksien kehittäminen ovat eduksi kunhan harjoittamisen runsaudella taataan uusien hermoyhteyksien säilyminen ja motorisen erottelukyvyn vahvistuminen. Tiettyjen perustaitojen on kehityttävä automaattisiksi, jotta niitä voidaan käyttää uusissa yhteyksissä. Taitoa, joka koostuu useista alarutiineista, mutta ei ole muodoltaan tiettyyn liikuntalajiin sidottu, kutsutaan tässä yleiseksi perusliikemuodoksi. Se edellyttää mm. lateraalisuuteen nähden joustavaa, molemminpuolista hallinta (Holopainen 1983, 101).

Koordinatiiviset kyvyt kehittyvät 7-11-vuoden iässä eniten eli lähes puolet koko peruskouluiän aikaisesta kehityksestä. Kuntokyvyt kehittyvät edellistä vähemmän. Fyysisessä kestävyudessa kehitys on vähäisintä vaikka lapsi rakenteeltaan sopii aerobiseen harjoitteluun parhaiten. Tytöt ovat poikia parempia jalkojen liikenopeudessa ja rytmikoordinaatiossa ja pojat ovat tyttöjä parempia yhdistelykoordinaatiossa. Motoriset kuntokyvyt ovat tytöillä ja pojilla jokseenkin samanlaiset paitsi käsivarsien kestovoima ja yleinen kestävyys, joissa pojat ovat joissakin ikäluokissa tyttöjä parempia (Holopainen 1983, 101-102).

Motorisista taidoista kehittyvät 7-9-vuoden iässä eniten ne, joista lapset pitävät ja joita vapaa-aikanaan eniten harrastavat kuten uinti, luistelu ja hiihto sekä perusliikemuodoista kiinniotto ja lyönti. Pojat ovat tyttöjä parempia pallonheitossa ja pallottelutaidossa sekä räjähtävää voimaa vaativissa suorituksissa (Holopainen 1983,103).

Liikuntakykyjen kehittymisessä on havaittavissa useita pedagogisesti merkittäviä linjoja. Liikuntakykyjen kehitys etenee vaiheittain. Selkeä tasanne on ikävuosien 12 ja 14 välillä. Liikesäätely on poikkeus. Siinä kehitys on tasaisesti hidastuvaa. Liikuntakykyjen kehitys on erilaista. Jyrkintä kehitys on liikesäätelyssä ja loivinta notkeudessa. Pojat ovat tyttöjä parempia lihaskunnossa ja liikesäätelyssä. Päinvastainen tilanne on notkeudessa ja tasapainossa. Lihashallinnassa ei ole eroja. Sukupuolten välistä kehityseroa on vähiten tasapainossa ja liikesäätelyssä (Nupponen 1997, 224).

Havaintokyky kehittyy lapsuuden (6-12-v.) aikana. Sensomotorinen järjestelmä toimii aina vain harmonisemmin, joten tämän ajanjakson jälkeen lapsi kykenee suorittamaan lukuisia monimutkaisia taitoja. Esimerkiksi liikkuvan pallon lyöminen paranee iän ja harjoituksen kautta, koska sen seurauksena kehittyvät visuaalisuuden taso, seurantakyky, reaktio ja liikeaika sekä sensomotorinen yhdistely. Avain maksimaaliseen, kypsempään kehitykseen nuorena on taito käyttää oppimaansa hyväksi. Toisin sanoen, jos lapsi on normaalin kypsymisen ohessa parantanut havaintokykyään, se täytyy ottaa hänen motorisessa harjoittelussa huomioon. Jos harjoittelussa, instruktio annossa tai kannustuksessa epäonnistutaan, voi taitoa vaativiin liikkeisiin tarvittavan havainnointi ja motoristen taitojen kehittyminen estyä (Gallahue 1982, 117-119).

4.3 Liikunta kasvattajan välineenä

Tavoiteorjentaatiolla näyttää olevan keskeinen merkitys lapsen viihtyvyyden ja motivaation kannalta. Tehtäväorjentoituneen motivaatioilmaston luomisella harjoituksiin ja kilpailutapahtumiin korostetaan lapsen henkilökohtaista kehittymistä. Tällöin lapsen itsetunto ei ole uhattuna. Tällä on merkitystä sekä lapsen henkiseen kasvuun ja kehitykseen että urheilutoiminnassa pysymiseen ja harjoittelun laatuun (Liukkonen 1996, 1).

Tehtäväsuuntautuminen merkitsee koetun kyvykkyydentunteen syntymistä oman kehityksen ja yrittämisen seurauksena. Pätevyudentunne syntyy joko tietyn tehtävän suorittamisen tai henkilökohtaisen suorituksen parantamisen kautta. Tällainen urheilija keskittyy enemmän yrittämiseen, oppimisprosessiin ja kehittymiseen kuin siihen, millainen suoritus on suhteessa toisten suorituksiin. Menestymisen tunteen kannalta tärkeää on uusien taitojen hankkiminen, oman suoritustason kohottaminen ja omien sisäisten mittapuiden pohjalle rakentuva suoritustavoitteisto. Koska kyvykkyydentunne perustuu kovaan harjoitteluun ja henkilökohtaiseen editymiseen, kehittyy koettu kyvykkyys suotuisasti riippumatta siitä, kokeeko yksilö olevansa pätevä vai epäpätevä. Tehtäväsuuntautuneis-

suuteen liittyy käsitys kovan työnteon ja yhteistyön merkityksestä menestykseen johtavana tekijänä (Liukkonen 1996, 6-7).

Työskentelyn opetteleminen erilaisten lasten kanssa auttaa hyväksymään toisten heikkoudet ja tunnustamaan vahvuudet sekä huomaamaan omat puutteet ja vahvat puolet. Tällöin maaperä on erittäin otollinen sosiaalisten käyttäytymismallien oppimiselle. Kun lapsi huomaa yhdessä työskentelyn edistävän opiskelua monipuolisesti sekä tuovan työskentelyyn mielekkyyttä ja monivaihteisuutta yksilötyöskentelyyn verrattuna, saattaa tämä herättää hänessä motiivin sekä yhdessätyöskentelyyn että auttamiskäyttäytymiseen (Kahila 1993, 79).

5 ODOTUKSET LASTEN LIKUNTAKÄYTTÄYTYMISELTÄ

Perhe, jolla on tärkeä vaikutus kaikelle nuoren tekemiselle, vaikuttaa myös osallistumiseen urheiluun. Amerikkalainen tutkimus, jossa selvitettiin 11-18-vuotiaiden nuorten urheiluharrastusta osoittaa, että urheilua harrastavista nuorista 32% sanoo vanhempien rohkaisun olevan tärkein syy liittyä urheiluseuraan. On myös havaittu, että noin 40% pojista on sitä mieltä, että urheilu osaltaan vaikuttaa siihen, ovatko vanhemmat heistä ylpeitä vai eivät. Lisäksi tutkimuksissa on saatu selville, että vanhemman/perheen painostus ja liian suuret odotukset vaikuttavat negatiivisesti urheilumotivaatioon (Browne & Francis 1993, 384).

Motivaatiota säätelevät ulkoiset ja sisäiset motiivit sekä niiden johdetut muuttajat, voidaan motiivoinnin toteuttamista varten ryhmitellä henkilökohtaisiin ja sosiaalisiin muuttujiin. Tärkeimpiä sosiaalisia muuttujia ovat ympäristövaikutus ja sosiaaliset vaikutukset. Kasvu ympäristö muokkaa elämäntapaa, suhtautumista ja sitä kautta motivaatiota ja vaikuttaa motivaatioon. Sosiaaliset- perheen, ystävien, urheiluseuran ja yhteiskunnan- odotukset voivat vahvistaa tai heikentää urheilijan motivaatiota (Jansson 1982, 178-179). Aikuisella on merkittävä rooli kodin, koulun ja urheilutoiminnan motivaatioilmaston säätelijänä suunnaten siten lasten toiminnallisia tavoitteita. Lapsen vanhemmilla on ensisijainen merkitys tavoiteorientaatioon sosiaalistamisessa varhaislapsuudesta alkaen mm. omaa tavoiteorientaatiotaan lapselle siirtämällä. Lapsen vanhemmat vaikuttavat lapsen tavoiteorientaatioon voimakkaasti paitsi varhaislapsuuden kasvu ympäristön säätelijöinä ja siten orientaatioperustan luojina, myös urheilutilanteissa mm. seuraamalla ja kommentoimalla lapsen harjoitus- ja kilpailutoimintaa. Kotona voidaan keskustella lapsen urheiluharrastuksista ja menestymisessä siinä (Liukkonen 1996, 8-9).

Aikaisemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että viimeisten 10-15 vuoden aikana vanhemmat ovat yhä enemmän alkaneet viettää aikaansa lastensa harrastusten parissa. He kuljettavat lapsia harrastuksiin, seuraavat harjoituksia ja kilpailuja ja jopa valmentavat omia lapsiaan. (Silvennoinen, Lintunen, Rahkila, & Ös-

terback 1985.) Xiaolin Yang (1997) toteaa, että isän liikuntaharrastus selitti lapsen sen hetken aktiivisuutta joko suoraan tai välillisesti, paitsi 12-vuotiaiden tyttöjen ryhmässä. Isän koulutus ja perheen asuinpaikka heijastui lasten fyysiseen aktiivisuuteen vain isän liikuntaharrastuksen kautta.

Luolajan (1978) mukaan asetetaan usein erilaisia sääntöjä perheen yhteiselämää varten. Yleisimpiä sääntöjä perheessä on sääntö terveyden suojelemista, puhtautta ja siisteyttä koskien. Myös tätä sääntöä lapsi oppii toteuttamaan liikunta- tai urheiluseurassa.

5.1 Vanhempien oma liikuntatausta

On todettu, että perheenjäsenten, erityisesti isän ja sisarusten kilpailuharrastus on yhteydessä aikuisiän liikunta- ja ulkoiluharrastuksiin molemmilla sukupuolilla. Lisäksi oman isän kilpaurheiluharrastuneisuus lisäsi aikuisiän urheiluseurajäsenyyden todennäköisyyttä erityisesti miehillä. Ja nimenomaan SVUL:oon ja TUL:oon kuulumisen osalta (Laakso 1981).

Vanhempien liikunta-aktiivisuutta pidetään selkeänä vaikuttajana lastenkin käyttäytymiseen. Tämä yhteys alkaa kuitenkin heiketä lasten lähestyessä murrosikää (Silvennoinen ym. 1985). Silvennoisen ym. (1987) mukaan vanhempien oma liikuntaharrastuneisuus vaikuttaa positiivisesti heidän asenteisiinsa ja odotuksiinsa lasten urheilumenestyksen suhteen sekä lisää heidän mukana oloaan jollain tapaa lapsensa kilpaurheiluharrastuksessa. Vanhempien liikuntaharrastuneisuus vaikuttaa myös lasten jokapäiväiseen kasvatukseen. Kielenkäyttö ja keskustelunaiheet kotona ovat vaikuttamassa lasten asenteisiin. Myös liikuntaa harrastavien vanhempien rangaistusten käyttö voi erota muista, varsinkin jos ne liittyvät liikuntakäyttäytymiseen (Silvennoinen ym. 1985).

Vanhemmat, varsinkin isät, jotka harrastavat itse liikuntaa odottavat lastensa urheilusuorituksilta enemmän kuin urheilua harrastamattomat vanhemmat. Heidän oma asennoitumisensa kilpaurheiluun vaikuttaa myös vastaavasti heidän lastensa asennoitumiseen kilpaurheiluun (Silvennoinen ym. 1985.) Isien fyysi-

sellä aktiivisuudella on voimakas yhteys heidän poikiensa liikuntaharrastuksiin. Tämä voi tarkoittaa sitä, että vanhempien vaikutus liikuntaharrastuneisuuteen on yksilöllistä, ei yleistä (Yang 1997, 86).

Eniten vanhemmista harrastavat liikuntaa johtavassa asemassa olevat ja toimihenkilöt ja vähiten maanviljelijät. Työväestö jää näiden välille. Myös enemmän koulutetut ovat ahkerampia liikkujia kuin alhaisemman koulutustason hankkineet. Osittain se johtuu paremmasta liikuntakasvatuksesta. (Laakso & Telama 1981, 32.) Yang (1997) toteaa, että isien urheiluharrastuksen määrä riippuu heidän koulutuksestaan ja elinympäristöstään. Mitä korkeammin koulutettuja ja mitä tiheämmin asutetussa ympäristössä he elävät, sitä enemmän he harrastivat liikuntaa.

Silvennoisen (1996) laadullinen tutkimus toi esille mm. seuraavanlaisen nuoren isän kommentin. ”Olen miettinyt, oliko isän tavoitteena myös saada jääkiekon kautta minuun itsenäisyyttä, tiettyä miehisyyttä tai karkeutta. Nyt, kun olen perheen perustamisen kynnyksellä, joudun itsekin pohtimaan kasvatukseen liittyviä asioita. Tottahan haluan lapsestani- varsinkin pojastani- sellaisen, joka selviää ympäristössään”

5.2 Vanhempien sosio-ekonominen tausta

”Perheen sosio-ekonomisen aseman ja lasten liikunta- ja urheiluharrastusten välistä yhteyttä tutkittaessa on muualla Euroopassa todettu ylempien yhteiskuntaluokkien lasten harrastavan yleensä enemmän liikuntaa ja urheilua kuin alempiin yhteiskuntaluokkiin, joskaan erot eivät aina ole olleet kovin selviä” (Laakso 1981). On todettu, että eri sosiaaliluokkiin kuuluvilla vanhemmilla on melko erillaiset asenteet ja mahdollisuudet edistää lastensa urheiluharrastusta ja fyysistä aktiivisuutta. Vanhempien sosio-ekonominen tausta, johon kuuluvat tulot, ammatti, koulutus ja elinympäristö, vaikuttaa ilmeisesti lasten liikuntaaktiivisuuteen. Lisäksi on todettu, että lapset, joiden isän sosiaalinen status on korkea, ottavat enemmän osaa urheilutoimintaan, kuin isät, jotka edustavat alempia sosiaaliluokkia (Yang 1997, 34).

Vanhempien sosio-ekonominen asema on ollut yhteydessä lasta koskeviin odotuksiin urheilussa. Mitä korkeampi on vanhempien sosio-ekonominen asema, sitä vähemmän he ovat painostaneet lapsiaan menestyksekkääseen urheiluharrastukseen. (Silvennoinen ym 1987.) Toisaalta hyvin koulutettujen vanhempien lapset ovat liikunnallisesti aktiivisempia kuin huonosti koulutettujen lapset. Koulutuksen ja lasten liikunta-aktiivisuuden yhteys kuitenkin heikkenee lasten lähestyessä murrosikää (Silvennoinen ym 1985).

”Koulutus saattaa lisätä vanhempien varauksellisuutta ja kriittisyyttä urheilua kohtaan, vaikka oma lapsi olisi siinä innokkaasti mukana, mikä voi samalla merkitä sitä, ettei lapsen urheilulta odoteta liikoja ja että lapsen mukanaolo siinä on pikemminkin lapsi- kuin aikuiskeskeistä” (Silvennoinen, Lintunen, Rahkila & Österback 1984).

”Vanhempien koulutus välittyy perheen sisäiseen vuorovaikutukseen erilaisina viestintätapoina ja kasvatustenettelyinä”. Liikunnan harrastamiseen vanhempien keskuudessa tämä vaikuttaa siten, että enemmän koulutusta saaneet harrastavat enemmän liikuntaa kuin vähemmän koulutetut (Silvennoinen, ym 1987). Delegoivia käyttäytymistapoja (vanhempien toiveiden täyttäminen ja vanhempien totteleminen) on sellaisilla vanhemmilla enemmän, joiden koulutustaso on alhaisempi. Vanhemmat siis korvaavat omaa vaatimatonta sosiaalista statussaan lastensa kautta. Toisaalta tällaiset vanhemmat osallistuvat lastensa urheiluharrastuksiin enemmän kuin korkeammin koulutetut (Silvennoinen ym 1987).

5.3 Vanhempien odotukset lasten liikunnalta

Lapsiurheilututkimuksen mukaan vanhempien lasten urheilua koskevat odotukset ovat hyvin samankaltaisia kuin lasten omat odotukset. Eniten urheilulta odotetaan terveyttä, kuntoa, koulutyön vastapainoa ja raittiita elämäntapoja (Silvennoinen ym 1984).

Urheilun ja varsinkin organisoidun urheilun kasvatuksellinen merkitys kytkeytyy siihen, kuinka perhe toimii urheilevan lapsen kasvatusympäristön organisoijana.

Vaarana kiinteässä lapsen ja vanhempien yhteisessä urheiluharrastuksessa on, että yhteistoiminta yksipuolistuu täysin urheilukeskeiseksi. Vanhemmat kohdistavat lapseen liiallisia suorituspaineita ja -odotuksia (Vanhalakka-Ruoho 1981). Duda (1993) toteaa, että vanhempien on tarpeellista keskustella lasten kanssa urheilusta, jotta he ymmärtäisivät lasten onnistumiset ja epäonnistumiset suorituksissa.

”Vanhemmat kokevat yleisesti kaupunkimaisen elinympäristön lasten ja nuorten kannalta turvattomana ja vaarallisenakin. Osin tästä selittynee vanhempien osoittama tyytyväisyys siitä, että lapsi tai nuori on mukana urheilutoiminnassa. Vanhemmat toivovat myös yleisesti, että lapset olisivat mahdollisimman pitkään nuoruusikään asti mukana urheiluharrastuksessa. Perheen ulkopuoliselta organisaatiolta -myös urheilujärjestöltä- edellytetään lasten, nuorten ja perheiden toiminta- ja kehitysehtojen monipuolista huomioon ottamista. Eräs haastateltu isä toteaaakin, että elämän tulee olla urheilua tärkeämpää” (Vanhalakka-Ruoho 1981). Näyttää myös siltä, että isien koulutuksen taso vaikuttaa heidän asenteisiinsa ja odotuksiinsa lastensa urheiluharrastukseen nähden (Yang 1997, 86).

Ihmisten omien puheiden ja tarinoiden kautta voidaan löytää tietoisia ja tiedostamattomia kulttuurillisia logiikoita. Silvennoinen on tutkinut omakohtaisia kokemuksia sekä miehuuden ja naiseuden kokemisesta. Tutkimuksissa kävi ilmi myös nuorten urheilijoiden suhteita vanhempiinsa motivoijina ja kasvattajina liikuntaan. ”Vasta nyt tulee mieleeni, etten ole koskaan puhunut isälleni siitä suuresta vastenmielisyydestäni juoksemista kohtaan. Minä suorastaan vihasin häntä. Hän oli ehdoton auktoriteetti ja osasi manipuloida minua suorituksiin vetoamalla kilpailutuntooni” (Silvennoinen 1995, 28-29). Näin kirjoitti miesopiskelija luentopäiväkirjassaan.

Urheilun maailma on sekä mielikuvina että kokemuksellisesti tietyllä tapaa selkeä ja kurinalainen, pojille ehkä jopa isän metafora. Samaistuminen isään ja urheiluun on niin likeinen, että erillisyys isästä-”jättämällä hänet sanomatta”- tulee tärkeämmäksi ilmaisukohteeksi kuin hänen mukanaan pitäminen. Työillä

isä, erityisesti urheilussa, on ikään kuin ansaittava, on oltava isän luottamuksen arvoinen. Äiti puolestaan tuntuu olevan itsestäänselvyys, kodin turva ja huoltaja (Silvennoinen 1995, 31).

Moni isä alkaa harrastaa liikuntaa vasta aikuisvuosinaan, jolloin isä ja poika löytävät yhteisen kimmokkeen ja kielen, joskaan keskustelut eivät etene urheilusta tai liikuntaa pitemmälle. Isästä tulee kaveri uudelleen tai peräti ekaker-taa (Silvennoinen 1996, 41).

Vanhempien sukupuolten välillä on eroja heidän suhtautuessaan lastensa urheiluharrastukseen. Isille, jotka itse ovat nuoruudessaan harrastaneet urheilua hyvällä menestyksellä, on lasten menestyminen omissa urheiluharrastuksis-saan tärkeämpää kuin vastaaville äideille. Näin voidaankin ajatella, että lapset ovat heille eräällä tavalla oman urheilu-uran täydentäjiä tai jatkajia. (Silvennoinen ym 1987.) Jos toinen vanhemmista on kuollut, on sen todettu vaikuttavan vähentävästi lasten, varsinkin tyttöjen liikunta- ja urheiluharrastuk-seen (Laakso 1981).

Vanhempien innokas osallistuminen lastensa puuhailuihin ei ole aivan ongel-matonta. Aikuisten organisoimat toiminnat saattavat tukehduuttaa lapsuuden leikkikulttuuria turhan varhain. Urheilussakin isäsuhde voi muodostua pojalle (tai tytölle) symbioottiseksi, varsinkin jos isän innostus kääntyy niin vakavaksi, että hän osallistuu valmennuskursseille ja alkaa treenata yhdessä poikansa kanssa niin, ettei muille asioille tunnu jäävän enää lainkaan aikaa (Silvennoinen 1996, 41).

6 TUTKIMUSMENETELMÄT

6.1 Tutkimusongelmat

Tutkimukselle asetettiin seuraavat tutkimusongelmat.

1. Mitkä ovat vanhempien kokemukset pesiskoulusta?
2. Vaikuttaako vanhempien sukupuoli ja siviilisääty heidän odotuksiinsa pesiskoululta?
3. Vaikuttaako vanhempien koulutus ja työtilanne odotuksiin ja kokemuksiin pesiskoulun osalta?
4. Mitkä ovat vanhempien motiivit lähettää lapsensa pesiskouluun?
5. Mitkä ovat kahden paikkakunnan erot edellisten tekijöiden suhteen?
6. Mitkä ovat vanhempien ja lasten mielipide-erot pesiskoulusta?

6.2 Tutkimuksen kohderyhmä ja aineiston keruu

Tutkimuksen kohteena olivat Jyväskylän Kirin ja Kankaanpään Mailan pesiskoululaisten vanhemmat. Jyväskylässä kyselylomakkeet jaettiin pesiskouluissa lapsille, jotka toimittivat lomakkeet eteenpäin vanhemmilleen. Täytetyt lomakkeet palautettiin pesiskoulun ohjaajille. Kankaanpäässä lomakkeet lähetettiin postitse pesiskoululaisten vanhemmille. Palautukset suoritettiin postitse valmiiksi osoitteella ja postimerkillä varustetuissa kirjekuorissa. Kaikkiaan lomakkeita lähetettiin 179 kappaletta, joista Jyväskylän osuus oli 146 ja Kankaanpään osuus oli 33. Katoprosentti oli 50.3%.

6.3 Tutkimuksen luotettavuustarkastelua

6.3.1 Validiteetti

Kyselylomake tehtiin ja tarkastettiin yhdessä työmme ohjaajan ja Pesäpalloliiton edustajan kanssa. Kysymyksistä tehtiin selkeitä ja helposti ymmärrettäviä. Lomakkeiden täyttäminen suoritettiin kotona, jolloin vastaamiseen jäi riittävästi aikaa. Mahdollisten epäselvyyksien ilmetessä vastaajilla oli mahdollisuus ottaa yhteyttä allekirjoittaneisiin puhelimitse. Kyselylomakkeen esitestaus suoritettiin opiskelijatoverien avustuksella.

Mittauksen sisäisellä validiteetilla tarkoitetaan menetelmän tai mittarin kykyä mitata juuri sitä mitä on tarkoituskin mitata (Eskola 1981,77). Validius on tulosta ajatusprosessista, jossa tutkija käyttää aiheen tuntemustaan, aikaisempia tutkimuksia ja yleistä logiikkaa vakuuttaakseen itsensä ja muut valittujen indikaattoreiden järkevyydestä (Alkula ym.1995,89-90). Mittauksen validiteetin parantamiseksi käytettiin asiantuntijoiden apua. Ulkoisella validiteetilla tarkoitetaan tulosten yleistettävyyttä (Litwin 1995,35). Tutkimuksen otos oli 179, joista takaisin saatiin 89. Näin saatiin vastausprosentiksi 49.7. Palautusprosentti oli Kankaanpäässä 73.3% ja Jyväskylässä 45%. Vaikka vastausprosentti jäi vastauskehoituksista huolimatta alhaiseksi, voidaan vastausten määrää(89) pitää tässä tapauksessa riittävänä. Tulosten yleistettävyyteen tulee kuitenkin suhtautua varoen.

6.4 Analyysitavat

Tulosten analysointiin käytettiin t-testiä keskiarvojen vertailussa ja yksisuuntaista varianssianalyysiä ryhmien välisessä vertailussa. Prosentuaalisia jakaumia tarkasteltiin multiple response taulukoinnilla sekä ristiintaulukoinnilla. Avoimet kysymykset tulkittiin omaa harkintaa käyttäen. Näistä saatiin täydentävää ja ennakoimatonta tietoa vanhempien mielipiteistä ja odotuksista.

7 TULOKSET

7.1 Tutkimusjoukon kuvailu

Vastaajista oli naisia 76% ja miehiä 24%. Siviilisäädyltään vastaajat jakautuivat siten, että avioliitossa eli 82% ja avoliitossa 7%. Yksinhuoltajia vastanneista oli 11%. Koulutukseltaan vastanneet vanhemmat jakaantuivat neljään ryhmään. Opintonsa peruskoulun jälkeen lopettaneita oli 7%. Ammattikoulun käyneitä oli 21%, opistotason koulutuksen saaneita 46% ja akateemisen tutkinnon omaavia oli 17% vastanneista. Koulutuskysymykseen oli 9% jättänyt kokonaan vastaa-matta. Vastaushetkellä vanhemmista oli työelämässä 80%, työttömiä 11% ja opiskelijoita 1%. Vastaamatta tähän kysymykseen oli jättänyt 8% vanhemmista.

Pesiskouluun osallistujista oli poikia 59% ja tyttöjä 41%. Ikäjakaumaltaan lapset oli jaettu kolmeen ryhmään. Alle 9-vuotiaita oli 24%, 9-11-vuotiaita 33% ja 11-13-vuotiaita 43% pesiskoululaisista.

7.2 Lapsen pesiskouluun lähettämisen syitä

Tärkein syy lähettää lapsi pesiskouluun oli lapsen oma halu (89%). Lisäksi muita tärkeimmiksi syiksi kohosivat lapsen kavereiden vaikutus (19%) ja vanhemman oma pelaajatausta (16%).

Paikkakuntien välillä syntyi eroja seuraavasti. Lapsen toivottiin alkavan pelata pesäpalloa kilpailumielessä Kankaanpäässä 14% ja Jyväskylässä 3%. Kaverien vaikutus pesiskouluun lähettämiseksi oli Kankaanpäässä 24% ja Jyväskylässä 18%. Jyväskyläläisistä vanhemmista 91% ilmoitti lapsensa itse halunneen pesiskouluun. Vastaava Kankaanpään luku oli 81%. Vanhempien oma pelaajatausta vaikutti lapsen pesiskouluun lähettämiseen Kankaanpäässä 24% ja Jyväskylässä 13%.

Avoimeen kysymykseen, jokin muu syy, vastasi 19% vanhemmista. Muita tärkeitä syitä lapsen lähettämiseksi pesiskouluun oli, että urheilun koettiin olevan-

hyvä harrastus. Lisäksi vanhempien mielestä pesäpallo nähtiin hyvänä joukkuepelinä. Myös järkevä ja mukava harrastus kesälomalle mainittiin tärkeänä syynä lapsen pesiskouluun lähettämiseksi. Pesiskoulu koettiin myös hyvänä ajankuluna lapselle vanhempien ollessa työssä.

7.3 Pesiskoulun ohjaajien ammattitaito

Pesiskoululaisten vanhempien mielipiteet ohjaajien ammattitaidosta olivat hyviä. Myös lasten mielipiteet olivat samansuuntaiset. Lasten ja vanhempien mielipiteissä ei ollut merkitseviä eroja. Miesten ja naisten käsityksissä ei ollut eroa. Arviointiasteikko oli 1=erinomainen, 2=hyvä, 3=tyydyttävä, 4=välttävä, 5=huono. (Taulukot 3; 4)

Taulukko 3. Lapsen ja vanhemman mielipiteet ohjaajien ammattitaidosta

	n	Ka	Kh	t-testi
1.	80	1.875	,817	
2.	80	2,15	,748	-3,75 *

* $p > .05$ 1=lapsen mielipide, 2=vanhemman mielipide

Taulukko 4. Sukupuolten väliset erot ohjaajien ammattitaidosta.

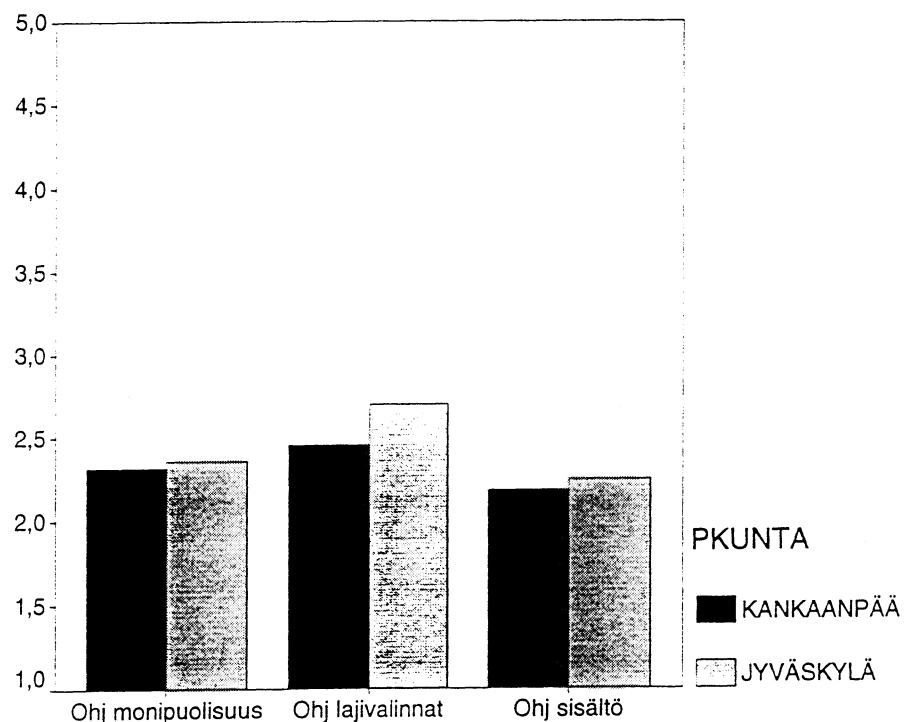
	n	Ka	Kh	t-testi
1.	24	2.10	,732	
2.	56	2.17	,726	-,343 *

* $p > .05$ 1= mies, 2= nainen

7.4 Pesiskoulun sisältö, monipuolisuus ja lajivalinnat

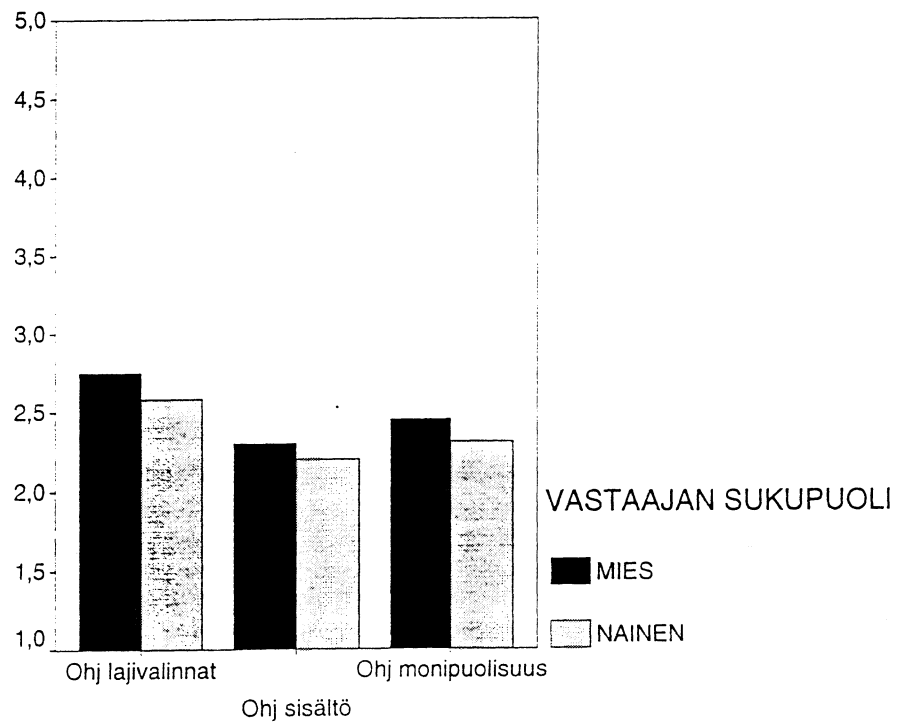
Pesiskoulun ohjelman sisältöä ja monipuolisuutta pidettiin hyvänä vastauskeskiarvojen ollessa 2.2(kh= .79) ja 2.3(kh= .77). Pesiskoulun ohjelman lajivalinnat koettiin tyydyttäväksi(2.6 kh= .88). Arviointiasteikko oli 1=erinomainen, 2=hyvä, 3= tyydyttävä, 4= välttävä, 5= huono. (Kuviot 1; 2)

Paikkakuntien välille saatiin ohjelman lajivalinnossa seuraavia eroja. Lajivalintoja pidettiin hyvänä Kankaanpäässä (55%) ja Jyväskylässä (34%). Tyydyttävinä lajivalintoja pidettiin Jyväskylässä (34%) ja Kankaanpäässä (32%). Vastanneista piti lajivalintoja välttävinä enemmän Jyväskylässä (21%) kuin Kankaanpäässä (9%). Ohjelman monipuolisuuden osalta ei ilmennyt paikkakuntien välillä eroa. Ohjelman sisältöä piti erinomaisena Jyväskylässä 11% ja Kankaanpäässä 5% vastanneista. Hyvinä lajivalintoja piti Kankaanpäässä 73% ja Jyväskylässä 61% .

Kuvio 1. Pesiskoulun ohjelman monipuolisuus, lajivalinnat ja sisältö paikkakunnittain.

Pesiskoulujen lajivalintojen, monipuolisuuden ja sisällön osalta miehet olivat naisia kriittisempiä. Lajivalintoja piti erinomaisena naisista 9% ja miehistä 5%. Välttävinä lajivalintoja piti miehistä 25% ja naisista 16%. Ohjelman monipuolisuutta piti naisista hyvänä 47% ja miehistä 40%. Tyydyttävänä ohjelman monipuolisuutta piti miehistä 45% ja naisista 33%. Pesiskoulun sisältöä piti hyvänä naisista 66% ja miehistä 60%. Tyydyttävinä pesiskoulun sisältöä piti miehistä 35% ja naisista 19%.

Kuvio 2. Pesiskoulun ohjelman lajivalinnat, sisältö ja monipuolisuus sukupuolitain.

Pesiskoulujen ohjelmiin haluttiin lisää mm. tietoja säännöistä ja taktiikasta, laji- ja nopeusharjoitteita, muita lajeja ja tietenkin pelaamista. Nämä tulivat esiin avoimessa kysymyksessä.

7.5 Pesiskoulun oheispalvelut

Yleisesti oheispalvelujen määrää pidettiin sopivana (89%). Liian vähäisinä oheispalvelujen määrää piti 9% vastanneista. Kuitenkin paikkakuntien välillä oli eroavaisuutta. Sopivina oheispalvelujen määrää piti Jyväskylässä 93% ja Kankaanpäässä 77% vastanneista. Liian vähäisinä oheispalvelujen määrää piti Kankaanpäässä 18% ja Jyväskylässä 6% vastanneista.

Lisänä oheispalveluihin haluttiin mm. opastusta välinehankintoihin ja alennuksia varusteista, yhteisiä ottelukäyntejä Superin pesäpallo-otteluihin, leirejä ja t-paita. Lisäksi mainittiin idea välinekierrätyksen järjestämiseksi. Tämä tuli esiin avoimessa kysymyksessä.

7.6 Pesiskoulun ajankohta

Yleisesti parhaina ajankohtina pesiskoulun järjestämiseksi pidettiin touko-kesäkuuta (37%), kesäkuuta (30%) ja kesä-heinäkuuta (30%). Touko- ja heinäkuuta ei pidetty sopivana ajankohtana pesiskoululle. Parhaana ajankohtana pidettiin Kankaanpäässä kesäkuuta (59%) ja Jyväskylässä touko-kesäkuuta (45%). Vanhempien työtilanne ei vaikuttanut mielipiteisiin pesiskoulun ajankohdan suhteen.

7.7 Pesiskoulun hinta

Pesiskoulun hintaa pidettiin yleisesti sopivana (79%). Liian kalliina sitä piti 16% vastanneista (Taulukko 5).

Taulukko 5. Työtilanteen, siviilisäädyn ja paikkakunnan vaikutus mielipiteisiin pesiskoulun hinnasta.

	liian kallis %	sopiva %	halpa %
<u>Työtilanne:</u>			
työssä	14	83	3
työtön	10	80	10
<u>Siviilisääty:</u>			
avioliitto	14	83	3
avoliitto	33	50	17
yksinhuoltaja	20	80	-
<u>Paikkakunta:</u>			
Kankaanpää	18	77	5
Jyväskylä	15	82	3

7.8 Pesiskoulun kilpailutoiminta

Kilpailutoiminnan liittäminen pesiskouluun jakoi yleisesti vanhempien mielipiteet kahtia. Vanhemmista 52% halusi kilpailutoiminnan liittämistä ja 48% ei. Naisista 58% ja miehistä 33% halusi kilpailutoimintaa pesiskouluun. Myös paikkakuntien välillä löytyi eroa. Jyväskylässä halusi 59% vanhemmista kilpailutoimintaa pesiskouluun ja Kankaanpäässä 32%.

Perustelua mielipiteeseen pyydettiin avoimella kysymyksellä. Myönteisesti kilpailutoimintaan suhtautuneet vanhemmat toivoivat lisää pelejä ja turnauksia kilpailumielessä. Lisäksi toivottiin myös erilaisia tekniikka- ja taitokisoja.

Kielteisesti kilpailutoimintaan suhtautuneet vanhemmat perustelivat mielipidettään siten, että pelkkä harjoittelu ja sääntöopetus riittävät aloittelijoille. Liikunta ja yhdessäolo on kilpailua tärkeämpää. Aina ei tarvitse kilpailla.

7.9 Parhaat pesiskoululaiset seurajoukkueisiin?

Kysymykseen ”pitäisikö parhaat pesiskoululaiset lähettää seurajoukkueisiin?”, vastasi 84% vanhemmista kyllä ja 8% ei. Vastaamatta jätti 8% vanhemmista. Naisista 93% ja miehistä 86% oli sitä mieltä, että parhaat pesiskoululaiset tulisi ohjata seurajoukkueisiin.

Peruskoulun jälkeen koulun lopettaneista vanhemmista 80% halusi parhaat pesiskoululaiset seurajoukkueisiin. Vastaavat prosentit muissa vanhempien koulutusluokissa oli ammattikoulutus (100%), opistoasteen koulutus (95%) ja akateeminen koulutus (71%).

7.10 Pesiskoulun harjoitusmäärät

Vastanneista 96% piti pesiskoulun viikottaisia harjoitusmääriä sopivina. Jyväskyläläisistä harjoitusmääriä piti 97% sopivina ja Kankaanpääläisistä 91%. Kankaanpääläisistä 9% oli sitä mieltä, että harjoitusmääriä tulisi lisätä. Lapsen ikä ei vaikuttanut vanhempien mielipiteisiin harjoitusmäärien osalta.

7.11 Vanhempien oheistoiminta

Vanhemmista 29% halusi itselleen oheistoimintaa pesiskouluun liittyen. Naisista oheistoimintaa halusi 30% ja miehistä 29%. Työssäkäyvistä vanhemmista oheistoimintaa halusi 28% ja työttömistä 34%. Myönteisesti vastanneista vanhemmista 21% toivoi lasten ja vanhempien yhteisiä harjoitusvuoroja ja 18%

informaatiotilaisuuksia pesiskouluun liittyen. Myös lasten ja vanhempien yhteisiä otteluita ja tutustumista ohjaajiin sekä seuran organisaatioon toivottiin.

7.12 Pesiskoulun kasvatustavoitteet

Vanhempien mielestä pesiskoulussa tulisi kiinnittää huomiota myös kasvatuksellisiin tekijöihin. Tärkeimpinä tekijöinä nousivat esille ryhmässä toimiminen (96%), sääntöjen noudattaminen (76%), lasten vastuuntunto (60%) ja tasa-arvokasvatus (52%). Lisäksi lapsen motoriseen kasvatukseen (44%) tulisi kiinnittää huomiota.

Jyväskylässä 97% ja Kankaanpäässä 91% vastanneista halusi kiinnittää huomiota ryhmässä toimimiseen. Kankaanpäässä 64% ja Jyväskylässä 37% piti motorista kasvatusta tärkeänä. Eroja löytyi myös suhteessa tapakasvatukseen (Kankaanpää 23%, Jyväskylä 42%) ja liikennekasvatukseen (Kankaanpää 5%, Jyväskylä 12%).

Lisäksi vanhempien mielestä ohjauksessa tulisi kiinnittää huomiota toinen toisensa hyväksymiseen, turvallisuustekijöihin sekä palautteen antoon.

7.13 Vanhempien kokemuksia ja mielipiteitä pesiskoulusta

Vanhemmille asetettiin väittämiä pesiskoulusta ja annoimme niihin liittyen seuraavat vastausvaihtoehdot:

- 1=täysin samaa mieltä
- 2=jokseenkin samaa mieltä
- 3=ei osaa sanoa
- 4=jokseenkin eri mieltä
- 5=täysin eri mieltä.

Väittämään ”puhutte lasten kanssa pesiskoulusta päivittäin” vastattiin keskiarvolla 2.27 (kh= 1.05). Vanhempien sukupuolten välisillä vastauskeskiarvoilla ei ollut tilastollista eroa. Kankaanpääläiset vanhemmat puhuivat pesiskoulusta jyväskyläläisiä vanhempia enemmän (t= -3.17, p=.002< .01**). Akateemisesti koulutetut olivat väittämästä täysin- tai jokseenkin samaa mieltä (93%).

Väittämään ”osallistun lapseni pesiskoulumatkan kuljetukseen” vastattiin keskiarvolla 3.04 (kh= 1.63). Miehet osallistuivat naisia enemmän lastensa kuljetukseen (t= -2.35, p=.024< .05*). Myös paikkakuntien välillä havaittiin eroja siten, että Kankaanpäässä osallistuttiin Jyväskylää enemmän lasten kuljetuksiin (t= -3.75, p=.001< .01**).

Väittämään ”seuraan pesiskoulun harjoituksia usein” vastattiin keskiarvolla 3.81 (kh= 1.43). Miehet seurasivat naisia enemmän pesiskoulun harjoituksia (t= -2.14, p= .035< .05*). Kankaanpäässä seurattiin harjoituksia enemmän kuin Jyväskylässä (t= -4.19, p= .000< .001***).

Väittämään ”otan usein osaa seuran järjestämiin erilaisiin tilaisuuksiin” vastattiin keskiarvolla 4.43 (kh= 1.01). Miehet ottavat naisia enemmän osaa seuran järjestämiin tilaisuuksiin (t= -2.63, p=.015<.05*). Kankaanpäässä otettiin osaa seuran järjestämiin tilaisuuksiin enemmän kuin Jyväskylässä (t= -2.30, p=.03<.05*). Peruskoulun käyneistä 34% on täysin- tai jokseenkin samaa mieltä väittämästä.

Väittämään ”toimin seurassa ohjajana/apuohjaajana” vastattiin keskiarvolla 4.87 (kh= .73). Sukupuolten välillä ei ollut tilastollista eroa. Myöskään paikkakuntien välillä ei ollut eroa. Peruskoulupohjaisista vanhemmista toimi 33% seurassa ohjaajina. Yksisuuntaisen varianssianalyysin perusteella voidaan todeta, että peruskoulupohjaisten vanhempien ero muihin on tilastollisesti merkitsevä (Taulukko 6).

Taulukko 6. Koulutustaustan merkitys seurassa ohjaajana toimimiseen.

n	Ka	Kh	F-arvo	Scheffen testi
1. 6	3.67	2.07		
2. 19	5	0		
3. 41	4.9	0.62	6.45	* R1- R3, 2, 4
4. 15	5	0		

* $p < .05$ (1=peruskoulu; 2= ammatillinen; 3= opisto; 4= akateeminen)

Väittämään ”seuraan usein seuran muita pesisotteluita” vastattiin keskiarvolla 3.7 (kh= 1.39). Miehet seuraavat naisia enemmän seuran muita otteluita ($t = -4.31$, $p = .000 < .001^{***}$). Kankaanpäässä seurataan muita otteluita enemmän kuin Jyväskylässä ($t = -2.22$, $p = .029 < .05^*$).

Väittämään ”lapseni on pesiskoulussa ensisijaisesti oppiakseen toimimaan ryhmässä” vastattiin keskiarvolla 2.9 (kh= 1.39). Miehet pitävät naisia tärkeämpänä, että lapsi oppii toimimaan ryhmässä ($t = -3.04$, $p = .004 < .01^{**}$). Kankaanpäässä pidettiin ryhmätoiminnan oppimista tärkeämpänä kuin Jyväskylässä ($t = -3.53$, $p = .001 < .01^{**}$).

Väittämään ”lapseni on pesiskoulussa ensisijaisesti oppiakseen tekemään itsenäisiä päätöksiä” vastattiin keskiarvolla 3.1 (kh= 1.28). Miehet pitivät naisia tärkeämpänä, että lapsi oppii tekemän itsenäisiä päätöksiä ($t = -3.69$, $p = .001 < .01^{**}$). Paikkakuntien välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa. Ammattikoulun käyneistä vanhemmista 68% oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämästä, kun taas vastaavasti opistotason koulutuksen käyneistä vanhemmista 32% oli jokseenkin samaa mieltä väittämästä (Taulukko 7).

Taulukko 7. Vanhemman koulutuksen vaikutus mielipiteeseen.

n	Ka	Kh	F-arvo	Sceffen-testi
1. 6	3,5	1,22		
2. 19	2,32	1,25		
3. 41	3,41	1,16	3,94	*R2- R3
4. 15	3,33	1,29		

* $p < ,05$ (1= peruskoulu; 2= ammatillinen; 3= opisto; 4= akateeminen)

Väittämään ” pesiskoulun kasvatustoiminnalla on merkitystä” vastattiin keskiarvolla 1.9 (kh= .84). Pesiskoulun kasvatustoiminnalla on miesten mielestä enemmän merkitystä kuin naisten mielestä ($t = -2.73$, $p = .008 < .01^{**}$).

Väittämään ”vanhemmilla on vaikutusmahdollisuus pesiskoulun toimintaan” vastattiin keskiarvolla 3.26 (kh= .90). Sukupuolten välillä ei ole tilastollisesti merkittävää eroa mielipiteisiin vaikutusmahdollisuuksista pesiskoulun toimintaan.

Väittämään ”vanhemmilla tulisi olla suurempi mahdollisuus vaikuttaa pesiskoulun toimintaan” vastattiin keskiarvolla 3.19 (kh= .90). Sukupuolella ja paikkakunnalla ei ollut tilastollisesti merkittävää eroa mielipiteisiin.

7.14 Informaatio pesiskoulusta

Selvästi eniten tietoa pesiskoulusta saatiin koulun kautta (42%). Seuraavaksi tärkeimpiä informaation lähteitä olivat lehdet (29%), kaverit (10%) ja seuran ohjaajat (7%).

7.15 Vanhempien toiveita pesiskoululta

Vanhemmat asettivat pesiskoululle seuraavia toivomuksia. Pesiskoulun tulisi olla ajallisesti pidempi. Oppilaiden tulisi saada tieto harjoittelumahdollisuuksista pesiskoulun jälkeen. Pienemmille pesiskoululaisille tulisi suunnitella oma oppisisältö sekä hankkia oma ohjaaja. Harjoittelun tulisi olla tavoitteellista. Lisäksi haluttiin tietoa ohjaajien taustasta, talviharjoittelumahdollisuudesta, pesiskoulaisten vakuutuksista sekä seuran yhteystiedoista.

7.16 Lapsen mielipide pesiskoulusta

Lasten mielestä kivaa on pelaaminen, kaverit, opettajat, uusien lajien oppiminen, juokseminen sekä kunnarien lyöminen. Tylsää taas oli verryttely, pesiskoulun liian lyhyt kesto, tasoerot ja liian pieni kenttä.

8 POHDINTA

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää vanhempien odotuksia ja kokemuksia pesiskoulusta. Lisäksi selvitettiin vanhempien sukupuolen ja sosio-ekonomisen taustan vaikutusta odotuksiin ja kokemuksiin sekä vanhempien motiiveja lähettää lapsi pesiskouluun. Kysely suoritettiin kahdella paikkakunnalla, Kankaanpäässä ja Jyväskylässä, jotta olisi mahdollista tehdä vertailuja paikkakuntien välillä.

Vanhempien kokemukset ohjaajien ammattitaidosta olivat hyviä. Vertasimme myös lasten ja vanhempien mielipide-eroja ohjaajien ammattitaidon suhteen, joita ei kuitenkaan vastoin odotuksia ilmennyt. Tähän saattoi vaikuttaa se, etteivät vanhemmat seuranneet aktiivisesti pesiskoulun harjoituksia, joten heidän mielipiteensä olikin lapsen mielipide. Myös kokemukset pesiskoulun ohjelman sisällöstä ja monipuolisuudesta olivat hyviä. Lajivalinnat olivat vanhempien mielestä vain tyydyttäviä. Tämä, ja moni muukin asia saataisiin korjattua vanhemmille järjestettävällä tiedotustilaisuudella ennen pesiskoulun alkua. Tilaisuudessa voitaisiin selvittää muitakin pesiskouluun liittyviä asioita, kuten vakuutusasiat, ohjaajien taustat ja seuran yhteystiedot.

Oheispalveluiden määrää pidettiin yleisesti sopivana. Hyvänä ideana tuotiin esille välineiden kierrätysmahdollisuus. Esimerkiksi monissa jääkiekkoseuroissa tämä käytäntö on jo toiminnassa mm. huutokauppojen muodossa. Pesiskoulun hintaa pidettiin myös sopivana. Merkille pantavaa oli, ettei vanhempien koulutus ja työtilanne vaikuttanut mielipiteisiin pesiskoulun hinnasta. Myös pesiskoulun harjoitusmääriä pidettiin sopivina. Yhteenvetona voidaan todeta, että pesiskoulujen hintaa, harjoitusmääriä ja oheispalveluja pidettiin sopivina, joten seurat ovat löytämässä oikean hinta-laatu-suhteen.

Vanhempien kokemusten perusteella on pesiskoulusta saatu parhaiten tietoa paikallislehtien ja varsinkin koulujen kautta. Seurojen kannattaisikin panostaa koulujen kautta tapahtuvaan ”propagandaan” jakaessaan tietoa pesiskouluista ja muustakin seuran toiminnasta. Kouluihin kannattaisi lähettää esim. seuran huippupelaajia mainostamaan seuran toimintaa ja pesiskouluja.

Vanhempien sukupuolen odotettiin vaikuttavan mielipiteisiin pesiskoulusta. (Silvennoinen ym. 1985). Pesiskoulun ohjelman lajivalintojen, monipuolisuuden ja sisällön osalta miehet olivat naisia kriittisempiä. Tähän vaikuttanee se, että miehet kokevat tietävänsä yleisesti urheilusta omien kokemusten ja ”penkkiurheilun” kautta. Miesten odotettiin olevan myös naisia kilpailunhaluisempia. (Laakso 1981). Kuitenkin naiset halusivat miehiä enemmän kilpailutoimintaa pesiskoulun ohjelmaan. Samoin naiset haluavat ohjata parhaat pesiskoululaiset seuran joukkueisiin miehiä useammin. Miehet puolestaan pitävät pesiskoulun kasvatustoimintaa ja ryhmässä toimimisen opettamista naisia merkittävämpänä. Ovatko miehisen maailman arvot pehmenemässä vai haluavatko naiset ottaa enemmän vastuuta lapsensa kasvatuksesta? Pesiskouulaisten isät ottavat aktiivisemmin osaa seuratoimintaan ohjaajina, katsojina tai puuhamiehinä. Seurojen kannattaisikin panostaa naisille suunnatun toiminnan kehittämiseen ja ideointiin.

Vanhempien koulutuksen ja työtilanteen odotettiin vaikuttavan mielipiteisiin pesiskoulun hinnasta. (Yang 1997, 34). Myös työttömät pitivät pesiskoulun hintaa sopivana. Peruskoulun jälkeen koulunsa lopettaneet vanhemmat halusivat parhaat pesiskoululaiset seurajoukkueisiin muita koulutusryhmiä enemmän. Ehkä lyhyt koulutustausta vaikuttaa siihen, että halutaan lapselle menestystä myös urheilussa. Vastaavasti akateemisen koulutuksen saaneet vanhemmat keskustelivat lastensa kanssa pesiskoulusta muita enemmän. Heille keskustelu on jo koulutuksessa merkinnyt paljon ja he kokevat sen kasvatuksellisesti tärkeänä.

Tärkeimpiä motiiveja lähettää lapsi pesiskouluun oli lapsen oma halu, kavereiden vaikutus ja vanhemman oma pelaajatausta. Kuitenkin on todettu, että urheilua harrastavista nuorista 32% sanoo vanhempien rohkaisun olevan tärkein syy liittyä urheiluseuraan. (Browne & Francis 1993, 384). Vanhemmat eivät välttämättä myönnä vaikuttavansa lapsen harrastustoimintaan. Pesiskoulu koettiin myös hyvänä ajankuluna lapselle vanhempien ollessa töissä. Motiivina oli myös vanhemman toive saada lapselle vakituinen harrastus pesäpallosta. Motiiveiksi voidaan katsoa myös edellä mainitut ryhmässä toimimisen, motoristen taitojen ja toisten huomioon ottamisen oppiminen. Vanhemmille on tärkeää, että lapsi oppii tulemaan toimeen ikäistensä kanssa ja pitämään puolensa ilman vanhempien apua. Ja urheiluhan on tunnetusti terveellinen harrastus, jonka myös vanhemmat totesivat.

Paikkakunnallisia eroja tutkittaessa havaittiin, että kankaanpääläiset vanhemmat toivoivat jyväskyläläisiä enemmän lapsen aloittavan pesäpallon seurajoukkueessa. Tämä johtunee siitä, että Kankaanpäässä pesis on ainoa ”merkittävä” joukkuelaji, missä lapsi voisi edetä urheilijana. Pesiskoulun lajivalinnat koettiin Kankaanpäässä paremmiksi kuin Jyväskylässä. Todellisuudessa asia on varmasti toisin päin, mutta pesiskouluperinne on Jyväskylässä pidempi. Vanhemmat ovat kriittisempiä, koska he ovat tottuneet monipuolisempaan ja laadukkaampaan lajitarjontaan kuin Kankaanpäässä. Tapakasvatukseen ja liikennekasvatukseen haluttiin Jyväskylässä kiinnittää enemmän huomiota kuin Kankaanpäässä, joka johtunee kaupungin suuremmasta koosta ja erilaisista ongelmista. Lapsen liikunnallisten taitojen kehittämistä haluttiin painottaa Kankaanpäässä enemmän kuin Jyväskylässä. Tämä tukee sitä, että Kankaanpäässä halutaan lapsen urheilullista menestystä. Liukkosen (1996) mukaan oikeanlaisen motivaatioilmaston luomisella harjoituksiin ja kilpailutapahtumiin korostetaan lapsen henkilökohtaista kehittymistä. Vanhempien tulisikin miettiä, onko tärkeämpää, että lapsesta tulee kilpaurheilija vai kehittykö hän yksilönä.

Odottamattomana tuloksena ilmeni ohjaajien toimintaan liittyvät havainnot ja mielipiteet. Vapaissa kysymyksissä esiintyi toivomuksia siitä, että ohjaajat kiinnittäisivät enemmän huomiota palautteen antoon, eriyttämiseen ja kasvatus-

toimintaan. Lisäksi harjoitteluun toivottiin enemmän tavoitteellisuutta. Voidaan-kin todeta, että pesiskoulun ohjaajilta aletaan vaatia entistä enemmän ammattitaitoa. Tämän pohjalta seurojen kannattaa entistä tarkemmin miettiä, keitä palkata pesiskouluohjaajiksi. Seurojen tulisi myös kiinnittää huomiota pesiskouluohjaajien kouluttamiseen entistä enemmän. Myös seuran yhteinen oppisisältö voisi tukea ja selkeyttää ohjaajien toimintaa.

Kolmannes vanhemmista halusi myös itse ottaa osaa pesiskoulutoimintaan. Lähinnä haluttiin lasten ja vanhempien yhteistoimintaa ja tiedoitustilaisuuksia. Aktiivisille vanhemmille tulisikin kehittää yhteistä toimintaa lasten kanssa (esim. yhteinen peli tai harjoitukset). Ne vanhemmat, jotka eivät halua osallistua pesiskoulutoimintaan, haluavat lapsilleen toimintaa ja ehkä myös itselleen vapaa-aikaa.

Jatkossa pesiskoulutuotteen parantamiseksi kannattaa kiinnittää huomiota informaation levittämiseen. Koska koulun kautta saatiin selvästi eniten tietoa, pitäisi markkinointi kohdistaa enemmän kouluihin. Esimerkiksi pelaajat olisivat parhaita pesiskoulusta puhujia kouluissa. Vanhemmille kannattaisi järjestää informaatiotilaisuus ennen pesiskoulun alkua. Sisältöön, monipuolisuuteen ja lajivalintoihin tulisi edelleen kiinnittää huomiota. Uutena seikkana tuli idea pesivälineiden kierrätyksestä (huutokauppa, kirpputori) seurassa tai välinehankinnoissa opastaminen. Koska pesiskoulun kasvatuksellista merkitystä pidettiin merkittävänä, tulisi pesiskouluohjaajien valintaan kiinnittää erityistä huomiota - pelkkä lajituntemus ei enää riitä.

LÄHTEET

- Alkula, T. , Pöntinen, S. & Ylöstalo, P. 1995. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Juva: WSOY.
- Arajärvi, T. 1989. Tasapainoinen lapsuus. Porvoo. WSOY.
- Browne, B. A, & Francis S. 1993. Participains in School-Sponsored and Independent Sports: Perceptions of Self and Family. *Adolescence* Vol. 28(110), 384-391.
- Duda, J.L. & Hom, H.L. 1993. Interdependencies between the perceived and self-reported goal orientations of young athletes and their parents. Champaign, Illinois: Human Kinetics, 235.
- Eskola T. 1975. Sosiologian tutkimusmenetelmät 2. Porvoo: WSOY.
- Gallahue, D.L. 1982. Understanding motor development in children. New York, N.Y.: John Wiley & Sons.
- Holopainen, S. 1983. 7-9-vuotiaiden liikuntakykyisyyden kehittyminen ja yhteydet yksilö- ja kouluympäristötekijöihin. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 40. Jyväskylä.
- Jansson, L. 1982. Urheilijan psyykinen valmennus. Helsinki: Otava.
- Kahila, S. 1993. Opetusmenetelmän merkitys prososiaalisessa oppimisessa. *Studies in Sport, Physical Education and Health*, 29. Väitöskirja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston monistuskeskus ja SisäSuomi.
- Kantola, H. 1989. Harjoittelun periaatteet. SVUL:n julkaisussa H. Kantola, (toim.): Suomalainen valmennusoppi, osa 2. Jyväskylä: Gummerus.
- Kärkkäinen, P. 1992. Teoksessa T. Pyykkönen (toim.) Suomi uskoi urheiluun. Helsinki: VAKP-kustannus/ Valtion painatuskeskus, 155-167.
- Laakso, L. 1981. Liikuntaharrastuksen kehittymiseen vaikuttavat ympäristötekijät aikuisiän liikuntaharrastusten selittäjänä. Jyväskylä: University of Jyväskylä. *Studies in Sport, Physical Education and Health*, 14.
- Laakso, L. & Telama, R. 1981. Suomalaisväestön liikuntakäyttäytyminen ja vapaa-ajan käyttö. P. Lagus (toim.) Liikuntasuunnittelu. Liikuntatieteellisen seuran julkaisuja 77. Helsinki: Valton painatuskeskus.
- Laitinen, E. 1983. Pesäpallo-kansallispeli 60-vuotta. Jyväskylä: Suomen Pesäpalloliitto.

- Liukkonen, J. 1996. Motivaatioilmasto nuorisurheilussa. *Urheilupsykologia*. Helsinki: Suomen urheilupsykologisen yhdistyksen julkaisu 1/1996.
- Litwin, M. S. 1995. How to measure survey reliability and validity. Thousand Oaks; CA. : Sage.
- Luolaja, J. 1978. Perheen säännöt. Lapsia koskevien sääntöjen kontrollimenetelyjen ja sääntöjen tärkeyden kuvaus suomalaisissa perheissä. Jyväskylä: University of Jyväskylä. Reports from the Department of Psychology 204.
- Mero, A., Vuorimaa, T. & Häkkinen, K. 1990. Lasten ja nuorten harjoittelu. Jyväskylä: Gummerus.
- Mälkki, M. & Petersen, R. 1993. Koripalloilun ohjaajan opas. Helsinki: Suomen koripalloliitto.
- Numminen, P. 1996. Kuperkeikka- varhaiskasvatuksen liikunnan didaktiikkaa. Helsinki: Lasten keskus .
- Nupponen, H. 1997. 9-16-vuotiaiden liikunnallinen kehittyminen. *Research Reports on Sports Physical Education and Health* 106. Väitöskirja. Jyväskylä: LIKES.
- Pesiskouluttajat, 1989. Kadulta kotipesälle. Julkaisematon lähde. Suomen Pesäpalloliitto.
- Piaget, J. 1988. Lapsi maailmansa rakentajana. Juva: WSOY.
- Silvennoinen, M., Lintunen, T., Rahkila, P., & Österback, L. 1984. Lapsiurheilututkimukseen osallistuvien lasten vanhempien taustatiedot ja lasten omat suoritumisodotukset. *Liikunta ja tiede* 21, 5 204-213.
- Silvennoinen, M., Lintunen, T., Rahkila, P., & Österback, L. Childrens Expectations on Sport and Selfratings Related to their Parents Background Teoksessa: O. Meriläinen & A. Pälvimäki (toim.) *Yearbook 1983-1984. Reports of Physical Culture and Health* 46. Jyväskylä, 208-222.
- Silvennoinen, M. 1987. Vanhempien koulutus, liikunta-aktiivisuus sekä pojan kilpaurheilua koskevat suoritumisodotukset. *Liikunta ja tiede* 24, 6-7, 290-295.
- Silvennoinen, M. 1995. Liikunnan miehet ja naiset- pintaa syvemältä. *Liikunta ja tiede* 3/95, 27-31.
- Silvennoinen, M. 1996. Isä, minä ja urheilu. *Liikunta ja tiede* 3/96, 40-42.

Telama, R., Silvennoinen, M., Laakso, L., & Kannas, L. 1989. Kouluikäisten lasten liikuntaharrastus. T. Pyykkönen, R. Telama & J. Juppi (toim.) Liikkuvat lapset. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Vanhalakka-Ruoho, M. 1981. Perhe ja urheileva lapsi./ The Family and the child in sports./ Tampere: University of Tampere. Reports from the Department of Psychology, 23.

Yang, X. 1997. A Multidisciplinary Analysis of Physical Activity, Sport Participation and Dropping out Among Young Finns- A 12-year follow-up study. Väitöskirja. Jyväskylän yliopisto 103, Jyväskylä.

Yhteispeli 1995. Pesiskouluketju. Julkaisematon lähde.

Yhteispeli 1994. Lasten pesäpalloharjoitukset-opas. Julkaisematon lähde.

Terve, hyvä pesiskoululaisen huoltaja!

Olemme kaksi liikuntatieteiden opiskelijaa. Teemme opinnäytetyötä (pro gradua) aiheesta **Pesiskoululaisten vanhempien odotukset pesiskoululta**. Heitämme pallon teille toivoen, että otatte kopin ja vastaatte kysymyksiin sekä palautatte lomakkeen lapsenne mukana pesiskoulun ohjaajalle.

Aineistoa käsitellään luottamuksellisesti tutkimustarkoitukseen.

Pesisterveisin

Mika Peltonen
Voionmaank. 13 B 26
40 700 JKL
p. 050-55 80 682

Tapio Ranta
Nokikj. 4 as 17
40700 JKL
p. 040-50 32 846

1. Rastita, onko lapsenne ? (jos perheestänne käy pesiskoulua kaksi lasta tai enemmän, vastatkaa vain yhden lapsen osalta)

-tyttö ___ -alle 9 vuotias ___
-poika ___ -alle 11 vuotias ___
-alle 13 vuotias ___

Rastita, oletko?

-mies ___
-nainen ___

Rastita sivilisääty?

-avioliitto ___
-avoliitto ___
-yksinhuoltaja ___

Rastita koulutus ja työtilanne?

-peruskoulu ___ -työelämässä ___
-ammattilinen ___ -työtön ___
-opistotaso ___ -opiskelija ___
-akateeminen ___

2. Rastita, miksi ohjasit lapsesi pesiskouluun?

-lapsesi kaveritkin menivät pesiskouluun ___
-sisarrukset ovat olleet pesiskoulussa ___
-olet itse tai puolisosi on pelannut pesäpalloa ___
-jotta saisit lisää ”omaa” aikaa ___
-koska pesäpallo on suosittua ___
-lapsesi itse halusi ___
-toivoisit, että lapsesi alkaisi pelata pesistä kilpailumielessä ___
-jokin muu syy, ___
mikä _____

3. Arvioi pesiskoulun ohjaajien ammattitaitoa (asteikolla: 1-erinomainen, 2-hyvä, 3-tyydyttävä, 4-välttävä, 5-huono)? Ympyröi mielestäsi sopivin vaihtoehto.

Vanhemman mielipide 1 2 3 4 5

Lapsen mielipide 1 2 3 4 5

4. Arvioi pesiskoulun sisältöä, sen monipuolisuutta ja lajivalintoja (asteikolla: 1-erinomainen, 2-hyvä, 3-tyydyttävä, 4-välttävä, 5-huono)? Ympyröi mielestäsi sopivin vaihtoehto.

- ohjelman sisältöä; harjoitteiden sujuvuutta ja toimivuutta	1	2	3	4	5
- ohjelman monipuolisuutta; harjoitteiden valintoja	1	2	3	4	5
- ohjelman lajivalintoja; muiden lajien määrää	1	2	3	4	5

5. Mitä haluaisit lisätä ohjelmaan tai poistaa ohjelmasta?

6. Rastita, onko oheispalveluja (paita, vakuutus, diplomi, McDonald's etu ym.) mielestäsi?

-liikaa _____
 -sopivasti _____
 -liian vähän _____

Mitä oheispalveluihin tulisi lisätä ?

7. Rastita, mikä on mielestäsi **paras** ajankohta pesiskoululle?

-toukokuu _____
 -kesäkuu _____
 -heinäkuu _____
 -touko-kesäkuu _____
 -kesä-heinäkuu _____

8. Rastita, onko pesiskoulun hinta mielestäsi?

hintaa? _____
 -liian kallis, mikä olisi sopiva

-sopiva _____
 -halpa _____

9. Rastita, pitäisikö pesiskouluun liittää kilpailutoimintaa?

-kyllä _____
 -ei _____

Jos vastasit kyllä, niin minkälaista kilpailutoimintaa ?

Jos vastasit ei, niin perustele mielipiteesi?

10. Pitäisikö parhaat pesiskoululaiset ohjata seurajoukkueisiin ?

-kyllä ___

-ei ___

11. Rastita, ovatko pesiskoulun harjoitusmäärät viikossa mielestäsi?

-liian suuria ___

-sopivia ___

-liian pieniä ___

12. Rastita, pitäisikö mielestäsi vanhemmille järjestää pesiskouluun liittyvää oheistoimintaa?

-kyllä ___

-ei ___

Jos vastasit kyllä, niin millaista toimintaa? Rastita.

-vanhempien saunailtoja ___

-infotilaisuuksia ___

-vanhempien harjoitusvuoroja ___

-vanhempien ja lasten yhteisiä harjoitusvuoroja ___

-muuta, mitä _____

13. Rastita, mihin pesiskoulun tulisi kiinnittää erityistä huomiota

-sääntöjen noudattaminen	___	-lasten itsenäiset ratkaisut	___
-huume- ja alkoholivalistus	___	-lasten motoriset taidot	___
-ympäristökasvatus	___	-tapakasvatus	___
-liikennekasvatus	___	-siisteyskasvatus	___
-lasten tasa-arvo	___	-ryhmässä toimiminen	___
-lasten vastuuntunto	___	-jokin muu,	___
- mikä? _____

14. Valitse seuraavista **sopivin vaihtoehto** ympyröimällä numero!

- 1= täysin samaa mieltä
2= jokseenkin samaa mieltä
3= en osaa sanoa
4= jokseenkin eri mieltä
5= täysin eri mieltä

a) Puhumme lasten kanssa kotona pesiskoulusta päivittäin	1	2	3	4	5
b) Osallistun lapseni pesisharrastukseen lapsen kuljetuksissa	1	2	3	4	5
c) Seuraan pesiskoulun harjoituksia <u>usein</u> (1-2 kertaa viikossa)	1	2	3	4	5
d) Otan <u>usein</u> osaa seuran järjestämiin erilaisiin tilaisuuksiin	1	2	3	4	5
e) Toimin seurassa ohjaajana/apuohjaajana	1	2	3	4	5
f) Seuraan <u>usein</u> seuran muita pesäpallo-otteluita	1	2	3	4	5
g) Lapseni on pesiskoulussa ensisijaisesti oppiakseen toimi- maan ryhmässä	1	2	3	4	5
h) Lapseni on pesiskoulussa ensisijaisesti oppiakseen tekemään itsenäisiä päätöksiä	1	2	3	4	5
i) Pesiskoulun kasvatustoiminnalla on merkitystä	1	2	3	4	5
j) Vanhemmillä on vaikutusmahdollisuus pesiskoulun toimintaan	1	2	3	4	5
k) Vanhemmillä tulisi olla suurempi mahdollisuus vaikuttaa pesiskoulun toimintaan	1	2	3	4	5

15. Mitä kautta sait tietää pesiskoulusta?

16. Mitä muita toiveita sinulla on pesiskoululta ?

17. Mistä pesiskoulun asioista haluaisit lisätietoa?

18. Kerro, mitä mieltä lapsesi on pesiskoulusta?

-pesiskoulussa on kivaa, koska_____

-pesiskoulussa on tylsää, koska_____

-KIITOS AVUSTA JA HYVÄÄ KESÄÄ PESÄPALLON MERKEISSÄ! -